DEBRECZEN

SZERKESZTŐSÉG, KIADÓHIVATAL ÉS NYOMDA: DEBRECEN, JÓZSEF KIRÁLYI HERCEG-UTCA 1. TELEFONSZÁMOK: 7-89. SZ. (SZERKESZTŐSÉG), 7-88. SZ. (KIADÓHIVATAL ÉS KÖNYVNYOMDA).

KELETMAGYARORSZÁGI NAPLÓ

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: HAVONTA 3 P, NEGYEDÉVRE 9 P, FÉLÉVRE 18 P, ÉVENTE 36 PENGŐ. KÜLFÖLDRE: A FENTI DIJAK KÉTSZERESE. EGYES SZÁM 12 FILLÉR, VASÁRNAP 24 FILLÉR

16 OLDAL. VIII. évfolyam. 152. sz. Szerda, 1931 julius 8. 12 FILLÉR.

A.M.N. MÚZEUM HÍRLAP OSZTÁLYA

A gyermekhalandóság

Irta: **Dr Lukács György** vbtt., ny. miniszter.

Akármiképpen vesszük, az államnak legnagyobb kincse mégis annak emberanyaga. A quantitativ népszaporodás igen fontos államérdek és elsőrendü kérdés. A quantitativ népszaporodás kérdésénél egyfelől a születések száma jön tekintetbe, másfelől pedig az, hogy az emberi életkort mennyire vagyunk képesek kihuzni, a halálozásokat mennyire vagyunk képesek csökkenteni.

Ha körültekintünk Európában, azt látjuk, hogy legszaporább a szláv népfaj, és sort tart a szláv népfajjal a román, amit talán nem is kellett volna külön kiemelnem, hiszen a románnak jelentékeny része a szláv elem. Utánuk következnek a germánfajok és népszaporodás tekintetében teljesen leghátul állanak a latinfajok, nevezetesen a francia, spanyol, meg a belga. Az olasz faj ebben a tekintetben kivétel, mert igen erősen szaporodik, majdnem — mondhatnám — a szláv népfaj szaporodásával tart lépést.

Mi magyarok ennek a sorozatnak körülbelül a közepén vagyunk, leginkább a germán népfaj szaporodásával egyezik a mi szaporodásunk, amely — sajnos — az utóbbi időben jelentékenyen csökkent. Régebben, e tekintetben panasz nem hangzott el részünkről. Csak nehány statisztikai adatot említek itt. Magyarországnak azon a területén, amelyet Csonkamagyarországnak nevezünk, a háboru előtt, a 80-as években körülbelül 45 élveszületés esett 1000 lakosra. 1910 körül már 36, 1924 körül 30, most pedig átlag 25 élveszületés esik 1000 lakosra. Ennek a csökkenésnek főoka a városokban rejlik, mert — sajnos — a városokban a születések száma napról-napra fogy. Vannak egyes városok, amelyeknek természetes népszaporodásuk alig van. Idesorozom a székesfővárost is, mert hiszen a lakosság az utóbbi évtizedben alig növekedett természetes szaporodás utján. Hogy a főváros népessége mégis jelentékenyen nagyobb, az kizárólag a bevándorlás következménye. De ugyanilyen szomoru tapasztalataink vannak Pécs és Baja városoknál, amint általában az ipari városokban — Győr, Székesfehérvár, Miskolc — nagyon lassu a szaporodás. Jobb a szaporodás foka a falvakban, a kis- és nagyközségekben, ahol azonban — fájdalom — a gyermekhalandóság még mindig igen nagy és a népszaporaságot erősen ellensulyozza.

Hogy általában a gyermekeknek olyan sürü halálozása, — a korai időszakban, főleg a csecsemőké — a kulturával függ össze, azt egyetlen statisztikai adat is megmagyarázza. Városainkban, ahol nagyobb a kultura, 100 élveszületésre 17, a falvakban — ahol sok kulturtényező hiányzik — 100 élveszületésre 20, egyéven aluli csecsemő elhalálozása esik.

A falvakban tehát sürgős a tennivaló a gyermekhalandósággal szemben és nem dicsérhetem eléggé a kormánynak a *mintajárásokra* vonatkozó intézkedését. E téren a Stefánia Szövetséget és a közegészségügyi intézetet illeti a kezdeményezés, de az intézményt a népjóléti miniszter ur igen erélyesen karolta fel. Az erre való kiadás igazán nem haszontalan; amennyire tehát tárcájának szükre szabott keretén belül teheti, ezen az uton is kérem, hogy ezt az intézményt tovább is erőteljesen támogassa.

—oooOooo—

A tegnapi pótválasztáson három egységespártit és egy demokratát választottak meg

Héjjas Iván kisebbségben maradt Kunszentmiklóson

(Tudósitás a 3-ik oldalon.)

Megkezdődött az egy éves Hoover-moratórium

Hindenburg a német nép köszönetét tolmácsolta Hooverhez küldött táviratában

Londonban konferencia lesz a technikai kivitel megbeszélésére

Berlin, julius 7. (Wolff.) Hindenburg birodalmi elnök a következő táviratot intézte az Egyesült Államok elnökéhez:

Miután a párisi tárgyalások már befejeződtek és megkezdődött az egy éves moratorium, — amit Ön javasolt, — szeretném Önnek és az amerikai népnek a német nép köszönetét tolmácsolni. Kivánom, hogy az egész világ az Ön kezdeményezésének alapján a békés és bizalomteljes együttmüködés uj órája felé haladjon.

London, julius 7. A párisi megegyezés hirét az amerikai sajtó egyhangu és komoly megelégedéssel fogadta, ami annál őszintébb volt, mert az utóbbi időben többször számoltak a tárgyalások meghiusulásával és azzal, hogy a Hoover tervet Franciaország nélkül kell majd végrehajtani.

London, julius 7. Az alsóházban MacDonald miniszterelnök interpellációra adott válaszában kijelentette, hogy Anglia **a Hoover-terv körüli megegyezés előmozditására az összes, elsősorban az érintett hatalmak londoni konferenciáját javasolta a francia és amerikai kormánynak.** A két kormány kijelentette, hogy elfogadja a meghivást, ha a közvetlen tárgyalások eredménytelenek maradnának. A tárgyalások — folytatta MacDonald miniszterelnök — **elvi megegyezésre vezettek Franciaország és Amerika között, de nem intéztek el több olyan kérdést, amelyek az érdekelt kormányok között megoldásra várnak.** Ezért az angol kormány felajánlotta a londoni konferenciára való meghivást.

Arra a kérdésre, hogy Angliának kell-e ujabb áldozatokat hoznia a megegyezés kérdésében, a miniszterelnök nem válaszolt. — Ujabb kérdésre, hogy mely államok fogadták el Hoover javaslatát, Dalton külügyi államtitkár kijelentette, hogy Anglia álláspontja ismeretes. **A javaslatot Ausztria, Bulgária, Németország, Olaszország fenntartás nélkül fogadták el, Belgium, Csehszlovákia, Görögország, Japán, Lengyelország, Portugália, Románia és Jugoszlávia pedig bizonyos fenntartásokkal járultak hozzá a javaslathoz.** Magyarország eddig még nem válaszolt.

Róma, julius 7. Mussolini ma fogadta Grandi külügyminisztert és a berlini olasz nagykövetet, aki átnyujtotta Musolininek azt az iratot, amelyben Brünning birodalmi kancellár a német nép köszönetét tolmácolja Olazországnak a Hoover-terv iránt tanusitott jóinditatu magatartásáért.

Mussolini megbizta a berlini olasz nagykövetet, hogy szivélyes hangon válaszoljon Brünning kancellárnak.

Róma, julius 7. Stimson, az Egyesült Államok államtitkárjának olasz földre való érkezése alkalmából valamennyi lap szivélyes szavakkal köszönti az előkelő külföldi vendéget.

London, julius 7. A Hoover megegyezés ügyében az angol esti lapok tartózkodnak a véleménynyilvánitástól. A londoni tőzsde barátságosan reagált a megegyezésre.

Amerika elfogadja, hogy a részletkérdéseket Londonban, konferencián tárgyalják.

London, julius 7. Castl, amerikai külügyi államtitkár, ma délutáni nyilatkozatában ezeket mondta:

Az amerikai kormány örömmel értesült, hogy Anglia az összes érdekelt kormányokat konferenciára Londonba hivta, a moratoriumterv részleteinek kidolgozása végett. — Amerika meggyőződése szerint ezen a konferencián, amely a terv szellemében és a világgazdasági szellem reménye által megtisztitott légkörben ül össze, a kormányok minden nehézség nélkül meg fogják oldani a terv végrehajtásának technikai részét is. Castle egyébként közölte Hooverrel az angol meghivást.

Washington, julius 7. A külügyi hivatalban ma kiejlentették, hogy az Egyesült Államok kormánya a Hoover-tervvel összefüggő, minden nemzetközi értekezleten szivesen résztvesz és pedig ugy az érdekelt államok, valamint a nemzetközi pénzszakértők értekezletén. — Az Egyesült Államok kormánya örömmel fogadná, ha **sikerülne Franciaországot meggyőzni arról, hogy csak kedvezőbb kihatással**

járna a moratorium alá eső összegek határidejének meghosszabbitása. Hoover elnök változatlanul azon a véleményen van, hogy ez a határidő a tiz évben tulrövidre van megszabva.

Hoover örömteljes nyilatkozata

A fegyverkezési verseny őrülete oltotta a világ népeibe a válságot, — mondotta Hoover.

Washington, julius 7. A francia-amerikai megegyezés hire Amerikában nagy lelkesedést keltett. A hir vétele után Hoover elnök Washingtonban azonnal egybehivta a sajtó képviselőit és közölte velük, hogy a párisi francia-amerikai tárgyalások szerencsésen végetértek. Hoovernek valósággal ragyogott az arca az örömtől, amikor megtette a sajtónak szóló győzelmi jelentését.

— Boldog vagyok, — mondotta — hogy örömhirt közölhetek önökkel, Amerikának azt a javaslatát, hogy egy esztendeig szüntessék meg valamennyi jóvátételi fizetést, *elvileg valamennyi nagy hitelező állam kormánya elfogadta.* Francia kormány beleegyező nyilatkozatát természetesen még valamennyi többi hitelező állam kormányának is jóvá kell hagynia, mert hiszen ezeknek a nevében az amerikai kormány nem határozhatott. Németországnak folytatnia kell ugyan a jóvátételből eredő kötelezettségei egyrészének teljesitését, a Hoover-terv tekintélyén azonban ezen a téren nem esett csorba, mert a kifizetett pénzt Németország kölcsön formájában azonban azonnal visszakapja.

— A számos, bonyolultnál-bonyolultabb nemzetközi szerződés okozott ugyan bizonyos technikai nehézségeket, de — hála a jóakaratnak és az együttmüködésre való komoly készségnek, amelyet valamennyi kormánynál tapasztalhattunk — a legjobb uton vagyunk, hogy ezeket a kérdéseket is megoldjuk. A Young-terv egyik része tudvalevően Amerikát is érinti. A francia-amerikai megegyezés erre vonatkozó szakaszait, természetesen, természetesen a kongresszus elé fogjuk terjeszteni jóváhagyás végett. Ugy a szenátus, mint a képviselőház valamennyi pártjának táborából már eddig is nagy számmal kaptam azonban értesitést arról, hogy örömmel üdvözlik tervemet és igy minden remény meg van rá, hogy *az amerikai törvényhozás is csak örömének fog kifejezést adni azért, hogy ez a nagyjelentőségü nemzetközi egyezmény létrejöhetett.* Kétségtelen, hogy a Hoover-terv elfogadása az amerikai néptől éppugy, mint volt szövetségeseitől *nagy áldozatot követel, amelynek sulyát még növeli az, hogy valamennyien a világgazdasági válság alatt nyögnek és valamennyien deficites államháztartással küzködnek.* Az áldozat valóban nagy tehát, de legalább sikerül elérnünk, hogy a gazdaság megterheltetése, amely *a legsulyosabban a német népre és általában Közép-Európára nehezedett, jelentékenyen enyhül.* A most megkezdődő adóságfizetési szünetévnek a gazdasági ujjáépités jegyében kell állania.

— A legfontosabb azonban, — igy folytatta azután nyilatkozatát Hoover elnök — hogy a szünetévben *ünnepi lélekkel gondoljon rá a világ, mi volt az, ami a mostani válságot előidézte.* Nem kell ujra elismételnem, hogy a sulyos helyzetnek talán legfőbb oka az az állandó félelem volt, amelyet *a fegyverkezési verseny őrülete oltott a világ népeinek lelkébe.* És éppen, ha emlékezetünkbe idézzük az elmult hetek eseményeit, számot kell vetnünk magunk előtt arról, hogy meg kell találnunk a módját a leszerelési terhek csökkentésének, mert hiszen a tulhajszolt fegyverkezés költségei a többszörösét teszik ki a nemzetközi adósságoknak, még ha valamennyi kormány összes kölcsönös adósságát összeadjuk is.

Hoover elnök szavai a fogadáson a jelenvoltakra a legmélyebb hatást tették.

A egybank közös akcióval hitelt biztositanak a rászoruló államoknak.

Páris, julius 7. Abban az okmányban, amelyet a francia kormány a megegyezés alapjául javaslatba hozott és amelyet az amerikai kormány hozzájárulásával véglegesen elfogadtak, a francia kormány megerősiti, hogy egyetért az amerikai kormánnyal Hoover elnök javaslatának lényeges alapelvei tekintetében. Az okmány a következőkben sorolja fel azokat az alapvető pontokat, amelyek tekintetében a megegyezés teljes.

1. Az államok közti adósságok fizetését 1931 julius elsejétől 1932 junius 30-ig felfüggeszti.

2. Mindazonáltal a német birodalom ez alatt az idő alatt is befizeti a feltételhez nem kötött adósságrész-járadékát, azonban a francia kormány a maga részéről hozzájárul ahhoz, hogy ezeket a befizetéseket a nemzetközi fizetések bankja a német vasutaknak garantált pénztári jegyeibe (bonjaiba) fektessen.

3. A felfüggesztett fizetések, melyek után az amerikai kormány által javasolt feltételek mellett kamat jár, 1933 julius elsejétől számitva, tiz éven belül törlesztendők.

4. Ugyanezeket a feltételeket alkalmazzák a német államvasutak bonjaira is.

Az okmány második részében a francia kormány a harmadik pont tekintetében, amely nem érinti közvetlenül az amerikai kormányt, a következő kijelentéseket teszi:

a) A főbb központi bankok a nemzetközi fizetések bankjának a közveittésével együttes akciót szerveznek azoknak az európai államoknak az érdekében, amelyeket a fizetések felfüggesztése különösen érint.

b) Franciaország és a nemzetközi fizetések bankja között előzetes megegyezés jön létre az iránt, hogy Franciaország a Young-tervezetben megállapitott moratorium elrendelése esetén a garancia alapot csupán a nemzetközi fizetések bankjának szükségletével egyenlő havi részletekben és azokkal a befizetésekkel párhuzamosan egésziti ki, amelyeket Németország tényleg teljesit.

c) A természetbeni jóvátételek ügyét, továbbá az amerikai javaslatból, valamint a jelen egyezmény végrehajtásából folyó különböző technikai részletkérdéseket szakértő bizottság fogja tanulmányozni, amelynek tagjait az érdekelt hatalmak küldik ki és amelynek az lesz a feladata, hogy a tényleges szükségleetket összeegyeztesse a Hoover elnök javaslatának szellemével.

Az okmány befejező részében Franciaország fenntartja magának azt a jogot, hogy a német kormánytól megnyugtatást kérjen abban a tekintetben, hogy kizárólag gazdasági célokra használja fel azokat az összegeket, amelyekkel most a német költségvetés terhe megkönnyebbül.

A vidéki városok fejlesztése a mai magyar kérdés tiszta meglátása

Klebelsberg kultuszminiszter Bethlen miniszterelnök várospolitikai kijelentéseiről.

Budapest, julius 7. Szeged város választóközönségének népes küldöttsége kereste fel kedden délelőtt a kultuszminiszteriumban Klebelsberg kultuszminisztert, hogy átadja neki a megválasztásáról szóló megbizólevelet. — A küldöttséget Eigner Károly főispán vezette. — Elsőnek Turóczy Mihály választási elnök üdvözölte a kultuszminisztert és szavai befejeztével átnyujtotta a mandátumot a kultuszminiszternek.

Klebelsberg Kunó gróf az üdvözlésekre válaszolva, köszönetet mondott a bizalom megnyilvánulásáért és a mandátum átnyujtásáért.

— Én ebben honorálását látom — mondotta — a képviselői hivatás egy magasabb felfogásának. Önök valahogy megjegyezték, miszerint országos relációkban hüségesen követem Bethlen István pgolitikáját. (Élénk éljenzés.) Ami pedig a városi dolgokat illeti, megérezték, hogy a várost nagyon szeretem és a város érdekében becsületesen dolgoztam és dolgozom.

— Bethlen István gróf **debreceni beszédében várospolitikai szempontból is programot adott. Azt mondta, hogy a fővároson kivül legyenek az országban olyan centrumok, amelyek a maguk lábán tudnak állani. Ez mélységes államférfiui bölcsesség és a mai magyar kérdés tiszta meglátása.**

A miniszter ezután Szeged tudományos előhaladásáról beszélt, — majd rámutatott arra, hogy a gazdasági gócpont és önállóság tekintetében, valamint politikai tekintetben is sok kivánnivaló van még hátra. Előbb utóbb el kell jönni az időnek, hogy olyan nemzeti és várospolitikai társulatot létesitsenek Szegeden, amely mindenféle pártpolitikai és egyoldalu beállitás kizárásával az alföldi város nagy, sorsdöntő kérdéseit tudományos alapon kezelné. Ebben a társulatban a helyi tényezőkön kivül résztvennének külföldi szakértők is, hogy együtt megtárgyalják, hogy mi az, amire az Alföldnek és a vezető városoknak szükségük van. — Erre Szegednek fel kell készülnie. Beszéde végén a miniszter kifejtette, hogy a közlekedés terén a Maros és a Tisza, a gazdasági élet két ere, el van vágva, nem mehetünk a Dunáról a Tiszára és az erdélyi só és fa nem jöhet a Marosonle és a közlekedésnek ez a hiánya megbénitja Szeged gazdasági életét. De nem szabad csüggedni: amint annak idején Szeged lakosai a nagy katasztrófa miatt nem estek kétségbe, hanem, amint Kossuth Lajos mondotta, **az agyagvárosból kővárost létesitettek**, ugy most is, igen nehéz viszonyok közt, fokozott erővel kell dolgozni az ország talpraállitásán.

A küldöttség hosszantartó, lelkes éljenzéssel fogadta a kultuszminiszter beszédét, majd részt vett a tiszteletére adott dezsönén, melyen több felköszöntőben ünnepelték gr Klebelsberg kultuszminisztert.

Debrecenből is sokan fognak résztvenni az Országos Ugyvédszövetség háromnapos miskolci vándorgyülésén

A vándorgyülés szeptember 6-án kezdődik.

Az Országos Ügyvéd Szövetség ezévi harmadik vándorgyülését Miskolcon és Lillafüreden tartja. A vándorgyülés szeptember 5-én kezdődik és 8-án nyer befejezést.

Már elkészült a vándorgyülés ideiglenes napirendje, amely szerint a vándorgyülést szeptember 5-én este 8 órakor Verbőczy István serleglakoma előzi meg a Korona-szállóban.

Szeptember 6-án délelőtt 10 órakor nyitják meg ünnepélyesen a vándorgyülést a vármegyeháza nagytermében. 11—1 óráig a bizottságok üléseznek a törvényszéken, majd 1 órakor a Kossuth- és Szemere-szobrokat koszoruzzák meg az ügyvédek. 1 óra 30 perckor bankett a Korona-szállodában, délután kirándulás Tapolcára, este fél 8 órakor előadó ülés a kereskedelmi és iparkamara dísztermében, 9 órakor hangverseny a gazdakörben.

A harmadik nap programját is a bizottsági ülések nyitják meg, majd 12 órakor a miskolci ügyvédi kamara és az OÜSz miskolci osztálya együttes ülést tart Lillafüreden a Palota-szállóban. Ezután közös ebéd lesz, majd a Palota-szállóban előadó ülést kezdenek. Este a miskolci ügyvédi kar az Avason vacsorát ad a vendégek tiszteletére.

A negyedik napon szintén bizottsági ülések lesznek, majd 11 órakor előadói ülés a városi zeneiskola dísztermében, fél 1 órakor pedig záróülés a városi zeneiskola dísztermében. Két órakor búcsúebéd a Koronában.

Az Országos Ügyvédszövetség miskolci vándorgyülésére Debrecenből is sokan fognak átrándulni Miskolcra. A vándorgyülésen a debreceni Ügyvédi Kamara és az Ügyszövetség debreceni fiókja hivatalosan is képviseltetni fogja magát.

—000000—

Befejeződtek a választások

Tegnap volt az utolsó négy pótválasztás. — Három kerületben az egységespárt győzött. — Monoron Pakots 800 szótöbbséggel bejött, Kunszentmiklóson Héjjas Iván kibukott.

Tegnap befejeződtek a választások, az utolsó négy pótválasztás is lezajlott. Most már csak azokban a kerületekben lesz választás, ahol olyan jelölt kapott mandátumot, akit két kerületben is megválasztottak. Ezeken a helyeken azonban csak a képviselőház összeülése után lesz meg a választás aszerint, hogy a kettős mandátummal biró képviselő melyik mandátumról mond le.

Most már véglegesen megállapitható, hogy a választásokból az egységespárt fényes győzelemmel került ki, az ország nagy többsége Bethlen István politikáját igazolta.

Tegnap négy kerületben volt a pótválasztás. Háromban az egységespárt győzött, — mig Monoron aránylag kevés szótöbbséggel bejött Pakots József demokrata. — Kunszentmiklóson kisebbségben maradt Héjjas Iván, aki ilyenformán kimarad a parlamentből.

Részletes tudósitásunk a következő:

Abony:

Pótválasztás Niamessny Mihály és Neppel Gyula egységespárti jelöltek között.

A szavazatok állása

Délelőtt 11 órakor:

Niamessny Mihály (e.)	1656
Neppel Gyula (egysp.)	1980

Déli 1 órakor:

Niamessny Mihály	2837
Neppel Gyula	2162

Végeredmény:

Niamessny Mihály	4941
Neppel Gyula	3732

Megválasztatott Nimessny Mihály 1209 szavazat többséggel.

Kunszentmiklós:

Pótválasztás Kelemen Kornél egységespárti és Héjjas Iván pártonkivüli között.

A szavazatok aránya

Délelőtt 11 órakor:

Kelemen Kornél (e.)	1945
Héjjas Iván (pk.)	1318

Délután fél 4 órakor:

Kelemen Kornél	4340
Héjjas Iván	3409

Este 8 órakor zárták le a szavazást. Végeredmény a következő:

Kelemen Kornél	4987
Héjjos Iván	3939

Kelemen Kornél 1048 szótbbséggel a kerület képviselője lett.

Törökbálinton

Navratil Dezső dr egyetemi tanár egységespárti került pótválasztásba Báthory József kisgazdapárti jelölttel szemben.

A szavazatok állása délelőtt 11 órakor:

Navratil Dezső (egys.)	1058
Báthory József kisg. p.)	746

A szavazatok állása déli 12 órakor:

Navratil Dezső	1492
Báthory József	1022

Este 6 órakor a végeredmény a következő:

Navratil Dezső	3565
Báthory József	2770

A kerület képviselőjévé Navratil Dezsőt választották meg 1975 szótöbbséggel.

Monor:

Pótválasztás Papp József egységespárti és Pakats József demokrata között.

A szavazatok állása délelőtt 11 órakor:

Papp József (e.)	994
Pakots Jóseö (dem.)	1404

A szavazatik állása déli 1 órakor:

Papp József	1749
Pakots József	2506

Este 8 órakor zárták le a szavazást. Végeredmény:

Papp József	2697
Pakots József	3508

A kerület képviselője 811 szótöbbséggel Pakots József lett.

A keddi pótválasztások is mindenütt a legnagyobb rendben, minden incidens nélkül zajlottak le.

A PÁRTOK SZÁMARÁNYA A VÁLASZTÁSOK BEFEJEZÉSÉVEL

A pótválasztások eredményének figyelembevételével a pártok mandátumszámát feltüntető statisztika a következőképpen módosul:

Egységespárt	157
Keresztény gazdasági párt	32
Pártonkivüli	20
Független kisgazdapárt	10
Szabadelvü és dem. (Rassay)	5
Ker. ellenzék (Friedrich)	2
Nemzeti dem. (Vázsonyi)	2
Független polgári párt	1
Nemzeti radikális párt	1
Demokrata (Pakots)	1
Szociáldemokrata párt	14

Szabad rablással, akasztással, a termelés felgyujtásával fenyegetődztek az ellenzéki kortesek a pestmegyei választásokon

Preszly főispán a hatóságok feladatáról s az ellenzéki jelöltek terrorjáról szólt Pestmegye kisgyülésen. — Külföldi ujságirók sehol sem találkoztak hatósági erőszakoskodással.

Budapest, jul. 7. Pest-Pilis-Solt-Kiskun vármegye törvényhatósága kedden tartotta julius havi kisülését, amelyen Preszly Elemér főispán elnökölt. — Napirend előtt Mihályi Ferenc szociáldemokrata bizottsági tag szólalt fel és kifogásolta, hogy noha a főispán több izben leszögezte azt, hogy a hatóságoknak csupán a rend fentartása a feladatuk, a választásokkal kapcsolatosan és ezt az elvet érvényesitették is a községi, valamint a megyei választásoknál, az országos választásoknál azonban bizonyos törvényellenes eljárások történtek. — Kifogásolta Mihályi Ferenc, hogy a választókat nem engedték leszavazni, amivel szemben **Preszly** Elemér azonnal kijelentette, hogy ez nem áll, mert **a választóknak 84 százaléka szavazott le,** és soha még ilyen nagy mértékben nem járultak az urnákhoz a szavazók. Ezután a főispán a következőkben válaszolt Mihályi Ferenc kifogásaira:

— Minden választás után azoknak a jelölteknek, akiknek nem sikerült a megválasztatásuk, televan a szivük panasszal. Arra kérem a bizottsági tag urat, hogy ne maradjon a lelkében semmiféle keserüség. Térjünk napirendre a dolgok felett és dolgozzunk egyértelmüleg továbbra is a vármegye és az ország érdekében.

— Meg kell azonban állapitanom, hogy a bizottsági tag ur a biai kerületben olyan területen lépett fel, ahol **a szociáldemokráciának nincsen talaja és még kevésbé van többsége.** Ebben a kerületben ugyanis erősen vallásos érzelmü nép lakik, amelynek polgári gondolkozása messze távol áll felfogásban a szociáldemokrata párttól. Különben is mindenki szabadon nyilvánithatta véleményét — hiszen a választóknak 83 százaléka leszavazott és én nem tudok olyan erőszakot elképzelni, hogy valakit az urna elé kényszeritsenek és szavazni vigyenek akarata ellenére. — Egyébként is az egész szavazás alatt minden kerületben kiadtam a rendeletet, hogy **minden egyes képviselőjelöltnek minden egyes községben tegyék lehetővé azt, hogy a programbeszédét elmondhassa.** Méltóztassék elképzelni, hogy milyen munkát jelentett ez a közigazgatás embereinek, hogy csak egy példát emlitsek, a monori kerületet, ahol kezdetben hat jelölt lépett fel és volt olyan vasárnap, amikor **30—40 beszédet is mondottak.** A kerületben a hatóság embereinek minden gyülésen jelen kellett lenniök. Méltóztassanak tehát emberi szempontból elismerni, hogy a közigazgatást a választásokkal kapcsolatban nem szidni, hanem csak sajnálni lehet.

— Jobbról is, balról is, mindenütt, mindenért a közigazgatást teszik felelőssé. Ha a rend felbomlik, azért a közigazgatás felel, ha valahol erősebb intézkedéseket foganatositottak, ott is a közigazgatást szidják, noha a közigazgatás emberfeletti munkát végzett és mindenütt az volt az intenciója, az volt ami intenciónk is, hogy törvényesen, tisztességes keretek között bonyolitsuk le a választásokat.

— Ami a biai választási kerületet illeti, alig érkezett hozzám panasz...

— Majd a külföldi ujságok megirják! — kiáltotta közbe Mihályi Ferenc.

Nagy felzudulás támadt erre a kijelentésre, — majd a főispán emelkedett hangon folytatta:

— Ami a külföldi ujságirókra vonatkozik, meg kell állapitanom, hogy **nem volt a leghazafiasabb dolog idehozni a külföldi ujságirókat azért, hogy a világ előtt ezt a szegény országot diszkreditálni igyekezzenek erkölcsi és gazdasági téren egyaránt.** Nem volt hazafias dolog, mert csak nehézségeket okoznak akkor, amikor **a kormány az egész ország gazdasági helyzetén akar segiteni.**

— Tudomást szereztem arról — hogy a külföldi ujságirók Soroksárra és Biára akarnak menni, — azonnal kiadtam az intézkedéseket, hogy mindenütt teljes szabadsággal mozoghassanak és megkaphassanak minden felvilágositást. Az én információm ugy szól, hogy ezek az urak mindenütt megvoltak elégedve és azokat a bizonyos, a központban bejelentett kihágásokat és erőszakosságokat sehol sem konstatálták. (Ugy van!) — **Volt olyan jelölt, aki szabad rablást helyezett kilátásba, ha győzni fog.** (Felkiáltások: Hazaárulók, kötelet nekik!)

— Ha szükséges, ezt adatokkal is bizonyitom, habár csupán azért hoztam fel, hogy megértsék a mi helyzetünket is. De végül is térjünk a dolgok felett napirendre. Ne maradjon senkinek a lelkében keserüség és iparkodjunk mindent elkövetni ennek a szegény országnak rendje és boldogulása érdekében. (Éljen.)

Preszly Elemér válaszában felszólitotta Mihályi Ferencet, hogyha konkrét panaszai vannak, azokat terjessze eléje, mert megteszi a szükséges intézkedést.

Kégl János arról beszélt, hogy ő bár bukott képviselőjelölt, csak a legnagyobb elismeréssel beszélhet a hivatalos hatóságok pártatlanságáról a megyei választások alatt. — Ezután a Nagykőröshöz tartozó Pótharaszt puszta bérlőinek végrehajtását kérte, hogy függesszék fel, mert a jég a gazdák termését elverte.

Szabóky Lajos azt hangoztatta, hogy egyes helyeken a választási harcok folyamán éppen **az ellenzék kortesei dolgoztak terrorral és rémitgetéssel, többek között akasztással és a termés felgyujtásával fenyegetőztek,** ha a kormány ra szavaznak a választók.

Ezután a napirend tárgyalása került sorra.

——oooOooo——

Más gyártmányokkal méltóztasson összehasonlitani

Benyáts Emil

fürdő dresz és harisnya gyártmányai.

Hogy e helybeli készitmény!

Árban, minőségben

minden más gyártmányokat felülmul.

Eladás nagyban és kicsinyben.

Órát órástól, butort a Faipartól vegyen Rákosi Jenő (Király)-u. 4 Mintaterem Piac ucca 83.

A kereskedelmi miniszter segit a rokkantakon

Ujra szabályozták a vásárj árusitást.

Bud János kereskedelmi miniszter a napokban rendeletet adott ki, melyben a hadirokkantak vásári árusitását rendezi ujból.

A rendelet szerint azoknak a hadirokkant házalóknak, akik igazolt testi fogyatkozás miatt az árukat helységről-helységre és házról-házra magukkal hordani és a vásárokon árusitani nem tudják, illetve a fizikai munka ellátására segéderőre volna szükségük, egy segéd tartására ad engedélyt abban az esetben is, ha az illetők az érvényben álló házalási szabályok értelmében a házalással nem foglalkoznak régebb idő óta.

A hadirokkant házalóknak megengedhető az is, hogy a vásárokon való kirakodás alkalmával oly méretü sátort és asztalt is felállithassanak, amelyre a hadirokkant árusító, illetve, annak a segédje által magával hordani szokott áru elhelyezésére szükség van.

Végül megengedi a miniszter a hadirokkantnak azt is,, hogy minden külön miniszteri engedély nélkül az áruját abba a községbe, mely községnek a vásárján résztvenni óhajt, vagy amelyben házalókereskedést folytatni kiván, — kocsin bevigye. Csupán a kocsinak házról-házra való járás utján leendő használatához szükséges külön miniszteri engedély.

Versenytárgyalás ut és vasbetonhid javitására

A Debrecen—egri utnak a viznüteleptől kifelé vezető szakaszán a kiskőburkolatot helyre kell állitani. A munka végzésére a versenytárgyalást meghirdették és alternativ ajánlatot kértek kiskőre és ugynevezett óriás-kavicsra. Két vállalkozó adott be ajánlatot, még pedig Nagy István és Bartha István. Bartha tett kedvezőbb ajánlatot, ugy, hogy a közigazgatási bizottság, mely a munka kiadására hivatott, ezt fogadta el. Bartha óriás-kavicsból 4.40 pengős egységár mellett vállalta el a munkát.

Ugyanennek az utnak az első cementmakadám szakasza, amely tulajdonképen csak próbaburkolat volt és igy fenntartásával nem is törődtek, tönkrement, tehát ezt is ki kell javitani. A legolcsóbb ajánlatot Bernáth Sándor tette, 5.50 pengős egységáral.

A Diószegi uton két vasbeton hid javitása vált szükségessé. Az egyiket Bernáth Sándor 2930 pengős legolcsóbb ajánlata, a másikat, melyen fedőlapot is épitenek, Lukács Vilmos 1866 pengős legolcsóbb ajánlata alapján adják vállalatba.

Özv. mezőtelegdi Miskolczy Jenőné meghalt

A bihari uri társadalomnak egyik országszerte ismert és mindenki által szeretett nagyasszonya, mezőtelegdi Miskolczy Jenőné költözött el az élők sorából. **Özv. mezőtelegdi Miskolczy Jenőné született kisterpesti Markovits Etelka, nyugalmazott miniszteri tanácsos, kataszteri igazgató özvegye, vasárnap hajnalban 2 órakor, Álmosdon az ősi Miskolczy kurián csöndesen elhunyt.**

Özv. Miskolczy Jenőné, aki nagy müveltségével, finom és előkelő modorával, a családjáért élő édesanya szinmagyar lelkületével igazi mintaképe volt a bélelődik bihari nagyasszonyainak; egyénisége értékével utolsó percéig hasonlatosan uralta a Miskolczy család köztiszteletben álló otthonát.

1850-ben született a régi, nagy Bihar vármegyében, Inándon. A hetvenes években Miskolczy Jenővel, aki akkor még Bihar vármegye tb. szolgabirája volt házasságra lépett s annak családjához Álmosdra, majd amikor apósa, id. Miskolczy Lajos az ujonnan alakult Hajdu vármegye első alispánjává neveztetett ki, Debrecenbe költözött. Férjével és gyermekeivel minden zajt és feltünést kerülve élte le életét. Özvegységre 1919 októberében jutott.

Egyik gyermeke, néhai Miskolczy Lajos, debreceni és hajduvármegyei főispán volt. Az elhunyt urnőben vitéz László Miklós altábornagy, ny. debreceni vegyesdandárparancsnok anyósát, Miskolczy György főszolgabiró pedig nagyanyját gyászolják.

Özv. Miskolczy Jenőné halála általános részvétet keltett. Temetése tegnap, julius 7-én, kedden délelőtt fél 11 órakor volt Álmosdon s az elhunytat a kuria kertjében levő családi sirboltban helyezték örök nyugalomra, a katholikus egyház szertartása szerint.

Az engesztelő szentmiseáldozat a helybeli plébánia templomban **julius 8-án, ma reggel 9 órakor lesz, melyet dr Lindenberger János apostoli kormányzó végez.**

Kiadó városi kislakás.

A tűzérlaktanyával szemben levő Kassa-uti kislakástelepen egy szoba, előszoba konyhás lakás szabadkézből kiadó.

Értekzni lehet a helyszínen Stieber József telepfelügyelőnél.

Polgármester.

A SINGER VARRÓGÉPEK mégis A LEGJOBBAK!

A magyar fontkölcsön kincstári jegyeit a londoni és newyorki bankházak veszik át

London legnagyobb pénzügyi lapja azt irja, hogy Magyarország rövidesen megkapja a nagykölcsönt.

London, jul. 7. A »Financial News« irja: Igen örvendetes az a hir, hogy a magyar kincstári jegyek kibocsátása körül a tárgyalások sikeresen haladtak előre. Az öt millió font kincstári jegyekből 4 millió font sterling kerül a külföldi piacokon elhelyezésre. **A feltételek körül lényegileg teljes a megegyezés. A kincstári jegyeket Londonban és Newyorkban a szokásos házak 18 hónapra veszik át.** A kincstári jegyek kibocsátása nagyban megszilárditják majd a helyztet és remélik, hogy **még a 18 hónap lejárta előtt elérkezik az az idő, hogy Magyarország régóta várt hosszulejáratu kölcsönét megkapja.** — A lap egyébként budapesti táviratot közöl, amely szerint az 5 millió font kincstárijegy kibocsátását szerdán perfektuálják.

Budapest, jul. 7. — Az 5 millió font állami pénztárjegynek a nemzetközi piacokon való rendkivül gyors elhelyezhetése a legklasszikusabb bizonyság arra, hogy a mai viszonyok között is minő megitélésben részesül Magyarország a nemzetközi pénzpiacokon.

Illetékes helyen közölték, hogy amennyiben a magyar pénzintézetek a maguk részéről esetleg további érdekeltségeket is vállalni kivánnak, ugy nincsen semmi akadálya annak, hogy az 5 millió font kölcsönt 7 millió fontra emeltessék fel. Az természetesen, hogy a kiterjesztés megtörténik-e, kizárólag attól függ, hogy a nagy állami kölcsönt, amire vonatkozóan a tárgyalások a legkielégitőbb eredménnyel folynak, mikor vesszük fel. — A tegnapi nap folyamán különben két vezető intézetnek közvetlenül is felajánlottak 2 évi időtartamra igen jelentős összegü kölcsönöket, amely klasszikus bizonysága annak, hogy a magyar pénzintézetekkel és általában az országnak erejével szemben minő bizalom nyilvánul meg.

Beavatott pénzügyi körökben egyébként biztosra veszik, hogy a Hoover-akció nyomán már a legrövidebb időn belül az egész magyar gazdasági életben igen komoly lendület lesz érezhető.

A város több pontján játszótereket létesitenek

A DEMKE mellett még »pancsoló fürdő« is lesz a gyermekek részére. — Mi van a salak-utakkal.

A közigazgatási bizottság legutóbbi ülésén a tisztifőorvos jelentése kapcsán Bögel József azt kérte, hogy a DMKE mellett létesitsenek játszóteret, hasonlóképpen a Nagyerdő egyrészét szintén jelöljék ki ilyen célra. Az Árpád téren és a Széchenyi ut végén levő téren is kellene játszóteret csinálni.

Kifogásolta, hogy a kertségekben létesitett salakutak erősen porosak.

Dr Vásáry István polgármester azonnal válaszolt a felszólalásra, kijelentette, hogy a város már régen gondoskodott a játszóterek létesitéséről. A szinházátjáróban és a Füvészkert uccán régóta használatban van a játszótér, a zÁrpád téren is régen kimondták a játszótér létesitését és eddig csak a gyermekek érdekében nem hajtották végre a tervet, mert meg akarják várni, hogy a fák annyira megerősödjenek, lombosodjanak, hogy árnyékot találjanak az ott játszadozó gyermekek. A nagyerdei park területén is elhatározták a játszótér létesitését, hasonlóképpen a DMKE mellett is, sőt ide egy sekélyebb tartalmu vizmedencét is épitenek a külföldön szokásos »pancsoló« fürdők mintájára. A meglevő gyermekjátszótereket azonban ma nem veszik a kellő mértékben igénybe, éppen ezért a mai nehéz viszonyok között addig, amig ezek szükségnek nem bizonyulnak, nincs értelme, hogy a közönséget terheljék ujabb játszóterek létesitésének költségeivel. Nagyon természetes azonban, hogyha szükségesnek mutatkozik, ő lesz az első, aki elrendeli az uj játszóterek megcsinálását.

Ami a salakos utak elleni kifogást illeti, erre vonatkozólag annyi mond, hogy egyfelől azt hangoztatják, hogy a rendes burkolatok költségét a kertségek lakosai nem birják meg, másfelől meg azt a kivánságot hangoztatják, hogy ezek a salak burkolatok olyanok legyenek, mint a belső drágább burkolatok. Ez természetesen nem lehetséges. Vagy meg kell fizetniök a kertségieknek a drágább ut költségét, vagy pedig türniök kell az olcsóbb burkolatot.

Figyelem!

Tisztelettel értesitem a nagyérdemü közönséget, hogy „Cemkó" bőrfestékkel, villanyerőre berendezett festékszóró géppel mindenféle bőrdolgait ujjáalakitom, u. m.: cipő, bőrönd, redikül, bőrkabát, bőrönd, kezty stb. Felelősség mellett festem, javitását méltányosan eszközlöm. Retikül, utazótáska, aktatáska, pénztárcák olcsón beszerezhetők.

Tóthfalussy Géza
szijgyártó, böröndösnél, Cegléd u. 7.

AMIT BETHLEN DEBRECENBEN MEGJÓSOLT, BEKÖVETKEZETT, — IRJA EGY BÉCSI LAP

Bécs, julius 7. A Neues Wiener Journal tegnapi száma a magyarországi választásokkal kapcsolatban budapesti tudósitójának cikkét közli, amely többek közt ezeket tartalmazza:

Amit Bethlen István gróf debreceni programbeszédében megjósolt, bekövetkezett. A magyarországi politikai pártok erőviszonyaiban említésreméltó eltolódás nem történt. Bethlen István gróf az egész vonalon döntő győzelmet aratott a polgári és szociáldemokrata ellenzék felett. A legfigyelemreméltóbbak és legérdekesebbek azoknak a választási kerületeknek eredményei, ahol a választás titkosan folyt le. A szociáldemokraták végtelen agitációja ellenére is az egységespárt és a hozzá közelálló keresztény gazdasági párt ezekben a kerületekben is 100 százalékig meg tudták tartani eddigi pozíciójukat. Ez olyan tény, amelyet különösen a szociáldemokraták kénytelenek lesznek megjegyezni.

———oooOooo———

AZ OSZTRÁK-MAGYAR KERESKEDELMI SZERZŐDÉS.

Bécs, jul. 7. A szövetségi kormány a nemzeti tanács elé terjesztette a Magyarországgal kötött kereskedelmi szerződést.

———oooOooo———

ANGLIÁBAN FOLYTON NŐ A MUNKANÉLKÜLISÉG.

London, jul. 7. Hivatalos kimutatás szerint Angliában a munkanélküliek száma junius 29-én 2.664.880 volt, azaz 37.530-al több mint egy héttel és 774.314-el több mint egy évvel ezelőtt.

———oooOooo———

FELROBBANT EGY LÖVEDÉK A CSEHORSZÁGI HADGYAKORLATON.

Prága, jul. 7. A julius 4-iki éleslövészeti gyakorlat alkalmával — egy 8 cm-es lövedék felrobbant. — Egy őrvezető meghalt, egy másik sulyosan, egy őrvezető és egy közlegény könnyebben megsebesült

———oooOooo———

ILEANA ROMÁN HERCEGNŐ ESKÜVŐJE EGY NÉMET HERCEGGEL.

Bukarest, jul. 7. Orient Rádió: Ileana hercegnő és Habsburg herceg házasságának ünnepségeit julius 24—26-ika között tartják meg Sinajában. Az ünnepségen résztvesznek a királyi család, a külföldi vendégek, a kormány tagjai, a volt régensek és az ország magasrangu tisztviselői, továbbá Jugoszlávia királya és királynéja, a görg exkirály és felesége, a spanyol infáns és infánsnő, valamint a Habsburg-család tagjai.

Férfi ruha
tisztitása vasalása 4 pengő
Weisz kelmefestő,
Arany János ucca 9. sz
Plisszérozást és postai megbizást pontosan eszközöl.

Rendkivül kedvező alkalom!
Mig a készlet tart.
Valódi francia nyári ruha krepp (kellemes nyári viselet) szép mintákban . . P. –·95
Ugyanaz, sima szinekben . P. –·88
KLEIN MIKSA
előbb Ecker, Klein, Sugár női divat nagyáruháza
Debrecen, Ferenc József ut 48. szám.

Zavargások és telefonsztrájk Spanyolországban

Madrid, julius 7. A telefon-alkalmazottak sztrájkja eddig különösebb incidens nélkül folyt le. Legsulyosabb a helyzet Barcelonában és Valenciában, ahol a telefonalkalmazottak ötven százaléka lépett sztrájkba.

Madridban sztrájkolók megtámadták dolgozni akaró kallegáikat. A rendőrség közbelépett és szétválasztotta a verekedőket.

Albacete tartomány egyik falujában 18 pásztor felfegyverkezve megtámadott egy majort és 230 darab marhát rabolt el. Amikor a pásztorok osztozkodtak zsákmányukon, közbelépett a rendőrség és letartóztatta az összes tetteseket.

Toledó tartományban a lakosság megtámadta a polgári gárdát. Az utóbbiak fegyverüket használták s két támadót sulyosan megsebesitettek.

Madrid, julius 7. A belügyminiszter nyilatkozata szerint a telefonisták sztrájkja eddig Spanyolország területén minden zavar nélkül folyik. A néhány elvágott telefonhuzal kijavitására mérnököt küldtek ki. A sztrájk mai helyzeténél sokkal sulyosabb jelentőségünek igérkezik, ha a kataloniai villanyüzemek munkásai lépnek sztrájkba. A miniszter megtette a szükséges intézkedéseket és Barcelonából Catagénába munkásokat vezényeltek a sztráikolók helyettesitésére.

Kommunisták, kik még a törvényszéki tárgyaláson is tüntetnek

Budapestről jelentik: 1929. nov. hó 8-án tárgyalta a büntetőtörvényszék **Szemák**-tanácsa **Lukács** Jenő és **Kélinger** Pál bünügyét, akiket az ügyészség az állami és társadalmi rend felforgatására irányuló vétséggel vádolt. A törvényszék annak idején **Lukács** Jenőt egyévi és négyhónapi, **Kélinger** Pált pedig egyévi és egyhónapi fogházbüntetésre ítélte. Amikor Szemák tanácselnök befejezte az ítélet kihirdetését, Lukács Jenő igy kiálltott fel:

— **Éljen a kommunista párt!**

Kélinger Pál erre szintén éltette a kommunistákat. **Szemák** tanácselnök azonnal rendbüntetéssel sújtotta a két vádlottat és egyúttal áttett az iratokat az ügyészséghez, hogy izgatás cimén is indítsák meg az eljárást Lukács és Kélinger ellen.

Az ügyészség vádat emelt az állami és társadalmi rend felforgatására irányuló izgatás címén a két vádlott ellen, akik ma kerültek a büntetőtörvényszék elő.

Lukács Jenő kihallgatása során kijelentette, hogy még most is meggyőződéses kommunista és a **Szemák**-tanács előtt tartott tárgyaláson valóban éltette a kommunista pártot. Kélinger Pál elmondotta, hogy ő nagyon ingerlékeny természetü és akkor a tárgyaláson indulatba jött, de most már nem tudja, hogy mit kiáltott.

A mai tárgyalás érdekessége az volt, hogy kihallgatták a **Szemák**-tanácsot is, amelyan nak idején ítélkezett a két vádlott ügyében. Ugy **Szemák** elnök, mint a két szavazóbirája kijelentette, hogy a vádlottak kiabáltak az ítéletkihirdetés után. Elmondották még, hogy pontosan emlékeznek arra, hogy a két vádlott mit kiabált, de a tárgyalásról felvett jegyzőknyvben megörökitették az eseményeket. Az ügyész fenntartotta a vádját a törvényszék a védő beszéde után kihirdette ítéletét, melyben mindkét vádlottat bünösnek mondta ki az állami és társadalmi rend felforgatására irányuló izgatás vétségében és ezért fejenkint 14—14 napi fogházra ítélte őket, egyben pedig politikai jogaikat három évre felfüggesztette. Ugy az ügyész, mint az elitéltek fellebbeztek az ítélet ellen.

———oooOooo———

Milyen idő volt és milyen idő várható

A Meteorológiai Intézet jelenti, jút. hó hetedikén:

A hüvös óceáni légáramlás újból megerősödött Közép-Európában, továbbra is fenntartva az ottani zivatarokat és időváltozással fenyegetve az egész Közép-Európát is.

Hazánkban tegnap néhány egészen apró eső volt, a hőség pedig még mérsékelt maradt. Ma reggel óta déli légáramlás mellett rohamosan emelkedik a hőmérséklet.

Időprognózis: **Nyugat felől terjeszkedő zivataros esők. hősülyedéssel, kicleten egyelőre még meleg.**

HUSZONHÁROM GYILKOSSÁG, ÖNGYILKOSSÁG ÉS BALESET EGY NAP ALATT BUKARESTBEN.

Bukarestből jelentik: A román fővárosnak véres vasárnapja volt, amenyiben 23 gyilkosságot, öngyilkosságot és forgalmi balesetet jegyeztek fel. Elena Buroviczki cselédlány a Calea Viktoria egyik palotájának negyedik emeletéről leugrott, de estében egyik lába az első emeleti balkonon megakadt és töből kiszakadt. A leány lezuhant a kövezetre, ahol teljesen összezúzódott, míg véres lába lógva maradt a balkon rácsán. A borzalmas látványtól többen elájultak. John Avarescu kereskedő lakásán harakirit követett el és meghalt. Búcsúlevelet hagyott hátra, melyben azt irja, hogy a kalauz nem felelős, öngvilkos akart lenni. Ebből arra következtetnek, hogy előbb a villamos alá akarta vetni magát s csak azután határozta el magát végzetes tettére. — Stefán Márton cipész összeveszett feleségével és az asszony dührohamában egy konyhakéssel háromszor mellbeszúrta férjét. Stefán néhány órai szenvedés után meghalt.

x Állandó érdeklődés kiséri — LIENER BÉLA legujabban kiállitott fényképeit a Csapó-u. 1. sz. alatt.

A Debreczen apróhirdetése olcsó, mert eredményes.

A debreceni kegyesrendi reálgimnázium növendékei közül hatvankét jelesrendü volt

Egy eredményes és munkás év mérlege. — Megjelent a Calasanzi Szent József reálgimnáziu m 1930—31. évi értesitője. — Negyven év a magyar köz oktatásügy szolgálatában.

Évek óta mindig nagy élvezettel és gyönyörüséggel szoktam átlapozni, majd gondosan átböngészni az iskolai értesitőket. Ilyenkor felkisért a mult, a boldog diákkor s néhány percre visszaálmodom magamat az iskolapadba. Az iskolai év végén, amikor az intézetek elküldik a szerkesztőségnek az évvégi értesitőket, a napi robot mellett mindenkor önként vállaltam, hogy ismertetem az iskolák beszámolóit.

Minden iskolai értesitő kedves olvasmányom, de talán a Calasanzi Szent József reálgimnázium volt az az intézet, melynek beszámolója a szokottnál is nagyobb érdeklődést, lelkesedést váltott ki belőlem. Ennek egyik oka az Értesitő megszerkesztésében és kiállitásában keresendő. A kegyestanitórendi reálgimnázium kitünő igazgatója, az országos nevü, kiváló pedagógus, dr **Lukáts** József nem száraz beszámolót, egyszerü statisztikát ad, hanem az anyag beosztásával, elrendezésével, a cikkek irodalmi stilusával és emelkedett erkölcsi szellemével minden körben általános érdeklődésre tart hat számot.

Ez az izlés, ez a magasabb szempont és irodalmi érték jellemzi a Calasanzi Szent József reálgimnázium 1930—31. évi értesitőjét is, a mely most jelent meg. A pompás kiállitásu, előkelő szinvonalu értesitőt ezuttal is dr Lukáts József igazgató állitotta össze, aki sugallatszerü ötlettől indittatva a Piarista Diákszövetséget már az értesitőben szorosabban egybekapcsolta magával az intézettel. Ezzel az ujitással a kegyesrendi reálgimnázium beszámolóit kulturtörténeti dokumentumokká emelte.

Az Értesitőt remek illusztrációk, fényképek diszitik. — Az első kép Bakó János felszentelt püspököt, az intézet egyik megalapitóját ábrázolja. A képet Szalay L. festménye alapján a gimnázium nagytehetségü, müvészlelkü rajztanára, Bánszki Tamás, festette. Ezután az intézet ujabban elhunyt nagy halottjainak arcképei következnek. Ott látjuk Rózsa István, a nekünk is feledhetetlen »Pista bácsi« arcképét, továbbá Than Gyula fényképét, aki a Piarista Diákszövetségnek egyik leglelkesebb vezető tagja volt.

Az intézet jubilánsai közül Vittkó József arcáról a szeretet és a jóság ragyog felénk.

Közli továbbá az Értesitő a régi gimnázium képét a XIX. századból, valamint a mostani gimnáziumot a templommal. Különösen értékessé teszi az Értesitőt Bánszki Tamás müvészi rázkarcának gyönyörü reprodukciója. Ilyen réz karcot, jutalomlapot kaptak az intézet legszorgalmasabb és legtehetségesebb rajzoló növendékei.

Lukáts igazgató a Rózsa Istvánról irt nekrológgal kezdi az Értesitőt. — Mély megilletődöttséggel, őszinte bánattal emlékszik meg a magyar pedagógiának erről a kiváló egyéniségéről, akinek portréját találóan rajzolta meg. Rózsa István 37 évet töltött a katedrán, s »akkor némult el, amikor a jól megérdemelt nyugalmának küszöbén állott«. — Hasonlóan őszinte és szép sorokban parentálta el az Értesitő Than Gyula főszerkesztőt, aki még a régi piarista iskola diákja volt. A megindító megemlékezést a következő kegyeletes szavak zárják be: »A temető gazdagabb lett egy sirhanttal, mi pedig szegényebbek lettünk egy tetterős akarattal, érző szivvel és hálás öreg diákkal«. — Az intézet harmadik nagy halottja a tragikus hirtelenséggel elhunyt Sümeghy József tanár volt, kit »ahol legszivesebben élt, ahol oly sok jót tett az emberek érdekében, ott érte utól a halál az iskola falain belül, a Szent Erzsébet Egylet választmányi ülésén«.

A halottak után az intézet élő nagyjait, jubilánsait s azok érdemeit méltatja az Értesitő. Meleg szavakkal emlékszik meg Vittkó Józsefről, akiről a következő gyönyörü sorokat irja Lukáts igazgató: »Negyven esztendő diákseregе — ma már javukrésze férfi a javából, talán fáradtan, csalódottan, vagy csalódástvároan — néz ma öreg szerzetes testvérem s nyugalomra hajló munkatársam felé, hogy az élet délutánján, az alkony s a nyugalom felé való haladásodban munkádért s nevelésedért köszönő üdvözlésüket és hálás szavukat kiáltsák feléd a jelen gyermektanitványok csilingelő zsivaja s köszöntése közé. — Ugyancsak a legnagyobb elismerés hangján szól az intézet másik két jubiláns tanáráról, Agárdi Lászlóról és dr Baltaváry Jenőről, akik egy negyedszázad óta szolgálják a magyar közoktatás ügyét.

»Intézetünk multja« cimü cikkben rövid, de tömör történetét kapjuk az iskolának, mely alapitását Bakó János püspök és Csáky Imre gróf nagyváradi biboros püspök bőkezüségének köszönheti.

A következőkben »Intézetünk az 1930—31. tanévben« cimmel az elmult iskolai év és a Piarista Diákszövetség eseményeiről kapunk érdekes és részletes beszámolót. Ebben az évben 719 növendéke volt az intézetnek a magántanulókkal együtt. Az ifjuság minden vallásos és hazafias ünnepélyen résztvett. A valláserkölcsi állapot általában reményteljes képet mutatott s a Szent Imre kultusz örvendetesen elmélyült az ifjuság körében.

Az Értesitő ezután az »öreg diákok beszédeit« közli. Igy Diczig Géza beszédét, melyet 1930 november 3-án a Hősök emlékmüvénél mondott, továbbá dr Tarján Oszkár gyászbeszédét Than Gyula koporsójánál, Diczig Géza bucsubeszédét Rózsa István sirjánál, Husz Ödön reáliskolai tanár bucsubeszédét Sümeghy József sirjánál. Itt olvashatjuk Zivuska Andor költői lendületü beszédét, melyet a »Piarista Diákszövetség« május 7-iki ünnepi estjén mondott abból az alkalomból, hogy a szövetség disztagjául választotta vitéz Siposs Árpád vegyesdandárparancsnokot, dr Hadházy Zsigmond főispánt, dr Vásáry polgármester, Balás Károly Máv. üzletigazgatót, Schütz Ernő alezredesnek a »Hősök napján« mondott szép beszéde után dr Gévai Béla ügyvéd »öreg diák«, dr Kelemen Ferenc pénzügyi titkár és dr Friedmann Dezső orvos beszédeit adja közre az Értesitő. — Ezeket a beszédeket az izzó hazafiság és a piarista gimnázium iránti el nem muló szeretet hatotta át.

Az igazgató ezután folytatja értékes beszámolóját az ifjuság tanulmányi előmeneteléről, egészségi állapotáról, kirándulásairól, a szülői értekezletekről, valamint az önképzőkör, a szavaló-kör, a segélyzőegyesület, a sportkör, továbbá a cserkészet és az ifjuségi Vöröskereszt müködéséről. A növendékek minden vonalon és minden tekintetben kitünően megállották a helyüket, az általuk rendezett ünnepélyek pedig jóval felülemelkedtek a sablonos nivón.

A tanári kar társadalmi és irodalmi müködéséről szóló beszámoló is élénken dokumentálja, hogy a kegyesrendi reálgimnázium tanárai állandóan haladnak a korral s az élet üterén tartják a kezüket.

Talán az ifjuság fölötte kedvező egészségi állapota is hozzájárult ahhoz, hogy a tanulmányi előmenetel igen jó volt. A növendékek közül 62-en tiszta jelesen végezték az osztályt. Egy elégtelent 50, két elégtelent 53, több elégtelent pedig 32 kapott. Ez annyival is inkább nagyszerü eredmény, mert a piarista gimnázium s általában az összes magyar középiskolát az idén igen szigoruan osztályoztak. Magántanulónak jelentkezett 45 fiu és 26 leány. — Osztályonkint közli az Értesitő az egyes tanulók tanulmányi előmenetelét, majd a statisztikai kimutatásokat. Ezek szerint az intézetnek 719 növendéke volt, akik közül 38 kimaradt. Végeredményben az évvégi összefoglalásokon 681 nyilvános és magántanuló vett részt.

Az idén a nyolcadik osztályból 64 növendék érettségizett, akik közül jeles érettek lettek: Csehák Róza, Füfa Ignác, Hornung Anna, Kokas Ferenc, Koncz Endre, Moór Péter, Müller Károly, Németh Ágoston, Orosz Árpád, Tomkó László, Vecsey Tibor és vitéz Vértes Béla. — Jól érettek: Bohuss Miklós, Kemény János, Kiss Gyula, Klamartsik Ciprián, Nagy Márton, Orosz Ádám, Papp Antal, Papp Endre, Pászthy Endre és Strausz János. — Ismétlő érettségire csak egy tanulót köteleztek.

Mikor végig lapoztuk az értesitőt, magunk is ugy éreztük, hogy az év végére értünk. Fülünkbe a Te Deum laudamus fenséges dallama cseng s a kenyérgondoktól, csalódásoktól meggyötört lelkünkön fájdalmas szépségében átsuhan az áhitat...

*

A debreceni kegyesrendi reálgimnázium müvészi kiállitásu, feltünően izléses értesitője a Tiszántuli Könyv- és Lapkiadó Részvénytársaság nyomdájában készült a kiváló typografus Liptay András irányitása mellett.

(b. p.)

Koháry József táblabiró kedden reggel hivatalba-menet az uccán hirtelen rosszul lett s be kellett szállitani a klinikára

Kedden délelőtt mint szüneti birónak referálni kellett volna a tanácsban, de hirtelen rosszulléte ebben megakadályozta.

A délelőtti órákban mély megdöbbenést keltett a városban az a hir, hogy dr **Koháry** József táblabiró az utcán rosszul lett s a mentők beszállitották a belgyógyászati klinikára. Az egyik verzió szerint az előkelő állásu birót **agyszélhüdés érte s az állapota igen sulyos,** — másik verzió szerint **Koháry állapota kielégitő és nem ad aggodalomra okot.**

Dr Koháry József néhány évvel ezelőtt került az itélőtáblához mint táblabiró. Kiváló judiciumu, rendkivül képzett biró, aki az egyik polgári tanácsnak a tagja s most mint szüneti biró müködött. Épen kedden délelőtt is

neki kellett volna referálni a tanácsban.

Ő fel is kelt a szokott időben, mielőtt azonban bement volna a hivatalába, sétált egyet. Bár előzőleg semmi rosszullétet nem érzett, nem lehetetlen, hogy éppen azért tett sétát, mert utközben hirtelen rosszullét fogta el.

Kilenc óra tájban a püspöki palotából telefonon értesitették a mentőket, hogy

Koháry József táblabiró az utcán rosszul lett, elvesztette az eszméletét

s be kell szállitani a klinikára.

A hir vétele után a mentők azonnal kivonultak és az eszméletlen állapotban lévő táblabirót elsősegélyben részesitették, majd beszállitották a belgyógyászati klinikára. Itt azonnal ápolás elá vették Koháry Józsefet, s a vizsgálat szerint állitólag **embólia, féloldali szélhüdés érte.**

Munkatársunk a késő délutáni órákban telefonon érdeklődött a belklinikán Koháry állapota felől, de ott arra való hivatkozással — hogy a klinikai szabályok tiltják a telefonon való információ-adást, csupán azt a felvilágositást adták, hogy a beszállitott táblabiró életban van. Más oldalról viszont ugy informálták lapunkat, hogy Koháry állapota sulyos, de nem életveszélyes.

Koháry József hirtelen rosszullétéről értesitették az itélőtáblát valamint a Károly Ferenc József-ut 24. sz. alatt lakó családját is.

Kerti

locsoló csap berendezések, gummicsövek, sugárcsövek, szórólapátok és mindennemü vizvezetéki berendezések legolcsóbban

Fülöp Miklós

vizvezetékszerelő mesternél, Debrecen, Csapó ucca 3. Telefon 9 17

Tizenhat év után most találta meg a gyermeke apját egy volt debreceni huszárban egy stájer leány

Az apa vállalja is a gyermeket és örökbe akarja fogadni a fiát, akiből már legény lett.

Nehány héttel ezelőtt rendkivül érdekes ügyben inditott nyomozást a debreceni rendőrség. A stájerországi Villach városból ugyanis megkeresés érkezett a debreceni rendőrséghez és a levélből az átirat mellől egy jóképü, kipedert bajuszu huszár fényképe hullott ki. Az átiratban a villachi rendőrség részletesen megirta, hogy a háboru alatt a stájerországi Ebenthal községen keresztül vonultak át a debreceni huszárok, akik közül az egyik jóképü legény megismerkedett a község egyik módos gazdájának szőkefürtü Netti nevü leányával, akinek udvarolni kezdett. Az udvarlás egyre melegebb lett, a jóképü magyar huszár, meg a szőkehaju Netti összemelegedtek és a szerelem vége az lett, hogy a stájer kisleány egy szép kis magyar huszárral gazdagitotta a község lakosságát.

A háboru is javában dult, a huszárok is elkerültek a községből a frontra, a kis stájer lány magára maradt és vágyódva gondolt vissza a szép magyar huszárra, akit a sorsa hozzávezetett, azután elszakitott mellőle. Dehát ki tehetett róla, amikor a háboru hatalmas fergetegében milliókat szakitott el kedveseiktől a háboru kegyelmet nem ismerő Molochja. A kis stájer lány soká sirt a szép magyar huszár után, aki oly behizelgően tudott vele bánni, akinek oly erős volt a két karja, amikor átölelte, csiklandozott az a szép kipödört bajusz, ha megcsókolta és a ház körül sem volt rest, ha a szükség ugy kivánta, hanem megfogta a dolog végét. Talán el is felejtette volna, ha idő közben nem növekedett volna napról-napra az apróság, aki lassanként gügyögni kezdte apró ajkával:

— *Papa, papa!*

A mama azonban semmit sem tudott a papáról, aki talán elesett a háboru sok millió hősi halottja között és nem adott hirt magáról egy sorral sem. Telt, mult az idő, a kis fiu egyre jobban nőtt és a szőke Netti most már nagyon szerette volna tudni, hogy mi lett a sorsa a gyermeke apjának. Végre már nem birta ki a bizonytalanságot, kapta magát és felment tanácsot kérni a villachi rendőrséghez, mert a leány azt tudta, hogy a szép huszár a debreceni huszárezredben szolgált.

A debreceni rendőrség nem is végzett hiábavaló munkát, az ügyes detektivek ki is nyomozták, hogy a fényképen levő huszár csakugyan debreceni, itt is lakik a családjával együtt, mert nős az illető, egyik debreceni kertségben és gazdálkodó. Be is citálták, meg is jelent és elmondták neki, hogy milyen ügyben keresik.

A szép volt huszárt bizony azóta kissé megviselte az idő, a szép kipödört bajusz kissé kajla lett, a deli termet is meggörnyedt, a háboru nem mult el felette sem nyomtalanul. Amikor aztán megtudta, hogy miről van szó, hát mégis csak megpödörte a bajuszát és csendesen mondta:

— *Hát mi tagadás, biz én voltam az a huszár, aki a Netti körül legyeskedett Stájerországban.*

Lassan megindult a beszéd és a volt huszár szép sorjába elmondott mindent arról a szép regényről, ami a világháboruban, a világégés közepette egy kis derüt, egy kis boldogságot lopott két ember szivébe, amikor körülöttük zengett, dörgött a világ. A debreceni 16-os huszároknál szolgált a szép huszár és a 16-os huszárok annak idején stájer városokban állomásoztak. Ide is vonult be, amikor a háboru kitört, a huszárok lóra ültek és bizony a szép stájer lányoknak megakadt a szemük a deli magyar huszárokon. Először az orosz frontra vonultak a huszárok, majd amikor az olasz hadüzenet bekövetkezett, visszavitték őket az olasz határra. — Sz. M., mert igy hivják a keresett huszárt, akkor már szakaszvezető volt és kvártélycsináló volt a beosztása. Ebben a minőségben került el Ebenthal községbe, ahol magát egy gazda házába kvártélyozta be, ahol azután megismerkedett a szép Nettivel, akinek szintén megakadt a szeme a szép szál huszáron, akin oly szépen feszült a császár mundérja. Ebenthalban azonban nem soká maradtak a magyar huszárok, mert vitte őket a parancs tovább a frontra, ahol aztán Sz. M. meg is sebesült. A sebesült huszárt azonban nem szállitották vissza az országba, hanem amikor lábbadozni kezdett, beosztották egy lóápoló osztaghoz, pont Ebenthalba. Persze nagy volt a két szerelmes szivü fiatal öröme és nehány hónapig boldogan turbékoltak, amig egy ujabb parancs ismét el nem választotta őket. Többet aztán nem is találkoztak egymással.

Amikor az olasz front összeomlott, Sz. M. gazdag zsákmánnyal indult hazafelé, nagyon szerette volna szive párját meglátogatni és megajándékozni, de nem lehetett, mert más utvonalon vonultak hazafelé. Idehaza meg várta a család, meg nehéz idők jártak a magyarra és igy lassan belepte a feledés homálya a stájer lány és a magyar huszár szerelmi idilljét.

Sz. M. csendesen bólogatott a fejével, mikor befejezte a történetet. A kihallgatást végző detektiv ekkor felmutatta előtte a fia fényképét, amelyet a stájer leány juttatott el a villachi rendőrség utján Debrecenbe. Sz. M.-nek felcsillant a szeme, amikor a nagy fiuvá serdült gyermeket meglátta:

— *Bizony ez az én fiam, hiszen hasonlit is hozzám. Örökbe is fogadom, ugy sincs gyermekünk.*

Most aztán tovább bonyolódik a regény. Sz. M. örökbe fogadná a fiát, ha ideadná az anyja, magyar fiut nevelne belőle az alföldi rónán a hegyek között felnőtt stájer fiuból.

— *Elkelne minálunk egy ilyen nagy fiu* — mondta elmenőben, majd lassan csavargatni kezdte kajla bajuszát, ami pedig olyan szép volt kipödörve, amikor megakadt rajta egy stájer kisleány szeme.

R. R.

Tetten értek és elfogtak a rendőrök két fiatalembert, akik be akartak törni egy Bethlen uccai üzletbe

Hosszas üldözés után az egyik tettes azonnal kézre került, a másikat a Bika előtt posztoló rendőr csipte el.

Vakmerő betörést akadályozott meg tegnap éjszaka a szolgálatot teljesitő derék rendőrök ébersége. Két fiatalember ki akart fosztani egy üzletet, de még mielőtt a betörést elkövethették volna, egy rendőr tetten érte őket és hosszas üldözés után elfogta az egyik menekülő tettest, mig a másikat egy derék őrszemes rendőr keritette kézre.

Vavrek Sándor felügyelőhelyettes az éjszaka kerékpáron ellenőrző körutat végzett a városban. Amikor a Bethlen és a Honvéd uccák keresztezéséhez ért, a kerékpárján nesztelenül haladó rendőr észrevette, hogy a sarkon levő üzlet kirakatát egy fiatalember feszegeti, egy másik pedig őrködik. Gyorsan leszállt a kerékpárjáról, hogy a betörőket elfogja és odasietett az üzlethez. A rendőr közeledését azonban észrevették a betörők és mindketten elrohantak. Vanek azonban utánuk vetette magát és a Honvéd, Hajó, Csemete, Viola uccákon keresztül, keritéseken át üldözte az egyik betörőt, aki a Viola uccán egy keritésen át beugrott egy kertbe és ott meglapult a bokrok közt. Vavrek azonban rátalált és vitte be magával a központi ügyeletre a póruljárt betörőt.

A rendőrségre menet az Arany Bika előtt megszólitotta Urbán K. József, 338. sz. rendőrőrmestert, akinek elmondotta az esetet s megkérte, hogy figyeljen, hátha előkerül a másik tettes, aki valószinüleg követni fogja társát. Azután ment tovább a rendőrségre, ahol az elfogott betörő, miután tagadni ugy sem lehetett, elmondotta, hogy Csernus János a neve, asztalosségéd és társával együtt, előre megbeszélt tervek szerint akarták elkövetni a betörést a Honvéd és a Bethlen ucca sarkán levő Nagy József-féle füszerüzletbe.

Amig a központi ügyeleten Csernus Jánost vallatták, Urbán K. József éberen figyelte a Bika környékét, hogy nem lát-e valami gyanus alakot. Amint nézelődött, a Kossuth szobor környékén csakugyan látott egy gyanus alakot, aki az egyik lámpaoszlop mellett meglapult. Nem habozott egy pillanatig sem, hanem odasietett és igazolásra szólitotta fel. Az igazoltatott fiatalember élénken tiltakozott, hogy őt bárki is gyanusitsa. Elmondta, hogy Veszegi Ferencnek hivják és a moziban volt egy barátjával, sőt felmutatta a mozijegyet is. A rendőr ekkor a barátja után kezdett érdeklődni, mire Veszegi azt mondta, hogy hazament. El is mondta, hogy a Mester ucca 11. szám alatt laknak. A derék rendőr azonban nem hagyta annyiban a dolgot, hanem hazakisérte Veszegit a szépen berendezett butorozott szobába, de bizony a barátja nem volt odahaza. Urbán gyanuja egyre erősebb lett, annál is inkább, mert a háziasszony, aki időközben előkerült, azt mondotta, hogy a két fiatalember egyszerre távozott el hazulról. Erre megmotozta a hazakisért fiatalembert, akinek zsebében több betörőszerszámot és álkulcsot talált.

Ekkor már kétségtelen volt, miszerint a keresett betörőt fogta el s előállitotta a rendőrség központi ügyeletére, ahol időközben Csernus már mindent beismert és igy Veszegi sem tagadhatott. Mindkettőjüket őrizetbe vették és megindult ellenük az eljárás.

Nem pénzt akart kérni, hanem csakugyan a Dunába fult Budapesten egy debreceni fiu

Megemlékeztünk tegnapi számunkban arról a nem mindennapi esetről, amely vasárnap játszódott le a debreceni rendőrkapitányság bünügyi osztályán dr. vitéz Tóth Gyula rendőrkapitány előtt, akinél különös panasszal jelent meg Kádár Gyula debreceni lakos. Elmondotta ugyanis, hogy a Budapesten tartózkodó István nevü fiának egy barátja levelet irt hozzá, amelyben közölte vele, hogy a fia még a mult hónap 27-én a Dunába fult és utazzanak fel Budapestre, hogy az ottani rendőrségen az ott lévő tárgyakat átvegyék. Kádár nem akart hitelt adni a levélnek, de a rendőrségen sem adtak hitelt a dolognak, mert hasonló esetben a rendőrség hivatalos megkeresést intézett volna a debreceni kapitánysághoz. Kádár István kérésére azonban a debreceni rendőrség mégis megkereste a budapesti fökapitányságot, hogy tudnak e valamit Kádár István vizbefulásáról.

A debreceni rendőrség kérdésére tegnap érkezett meg a válasz, amely azonban szomorú hirt közölt, mert a budapesti fökapitányság azt az értesitést küldte, hogy Kádár István csakugyan belefult a Dunába és a nála talált tárgyak a rendőrségen vehetők át. A debreceni rendőrség a szomorú hirt közölte is az apával, aki ezekután megtörve hitte el, hogy fia csakugyan nem pénzszerzésre akarta a halálhirét felhasználni, hanem csakugyan a Dunába fult.

VASBUTOROK
sodrony ágybetétek, matrac párnák stb. a
Debreceni Vasbutorgyár R.-t.
elismert legjobb minőségü gyártmányai gyári árban beszerezhetők
Seszlina Lajos és Tóth Gyula cégeknél
Takarékossági könyvre is.

Nyilatkozat

Még tévedésből sem szoktam olvasni a „Debreczeni Ujságot". Az én lelkivilágom és a „Debreczeni Ujság" szelleme valahogy nem kvadrál. Valaki azonban felhivta a figyelmemet a „Debreczeni Ujság" július 3-iki számára, amelyben a nevezett lap tüzetesen foglalkozik a tiszántúli egyházkerület bíróságának az utolsó lelkészválasztás ügyében hozott határozatával és azt kommentárral kiséri, éspedig olyan kommentárral, amely sértő a debreceni református egyházközség nagytöbbségére.

Hogy a „Debreczeni Ujság"-nak milyen az álláspontja a lefolyt lelkészválasztással kapcsolatban, ránknézve Hekuba. De nem közömbös a cikknek a következő kitétele: „Nem csupán érdekes, hanem egyesen megdöbbentő tény az, hogy amely kertségekben és telepeken az Isten és haza ellenes irányzat szavazói a politikai választás tanusága szerint megszaporodtak, a lelkészválasztást ugyanazon kertségek és telepek szavazatai döntötték el" stb.

A lefolyt lelkészválasztás alkalmával a homokkerti egyházkörzetben Papp Imrének volt 337. szavazata és vele szemben álló Nagy Istvánnak 161 szavazata. Ennélfogva világos dolog, hogy a Homokkertben Papp Imrének nagyon erős pártja volt, talán mondhatjuk legerősebbek egyike. Na most ez az Isten és hazaellenes elem, hogy vágta ki a rezet a legutóbbi képviselőválasztás alkalmával. A két homokkerti körzetben leszavazott 996 választó. **Ezen szavazatból esett az egységespártra 542 szavazat. Tehát a Homokkertben abszolut többséget kapott az egységespárt,** így vágta ki a rezet a homokkerti Isten és hazaellenes elem? Az Isten áldja meg Önöket, vigyázzanak az irással, ne alkalmazzanak induktiv módszert ott, ahol deduktiv módszert kellene alkalmazni.

Kedves Debreczeni Ujság! Mi homokkertiek másképpen disztingválunk a papválasztásnál. Mi nem nézzük a leendő lelkésznek politikai pártállását. Csupán a lelkészségre alkalmatosságát nézzük, ezért csatlakozott a Homokkert többsége Papp Imre mellé és nem az autóztatás kedvéért, amely autóztatás meg volt az ellenpártnak is, sőt a más vallásuak beleavatkozása is, mint ezek majd kiderülnek a vallatásnál.

És még egyet végezetül. Nem tesz jó szolgálatot az egységespártnak az a kormányt támogató lap, amely éppen az egységespárthoz hűséges elemeket, Isten és hazaellenes tendenciával bélyegez meg. — Csupán ezeket kivántam megjegyezni.

Kövér Gyula
a homokkerti birtokosság jegyzője.

Szonett a strandon

Ugy megvagyok telve szomorúsággal
és vídám verseket irjak?
Hát tehetek róla, hogy szívem gyászol
Magamtól, mondd hová fussak?

Hátamat cserzi késő nyár napja,
Nem is barna már, fekete.
Lelkem égeti búmaró sarja,
Feljajdul rá: bús remete

Kit senki sem ismer, én is alig
Ha kérdem, nem felel,
Ugy szemed egyedül. És napokig

Nem hallik róla egy életjel
Pszt... Meglesem titkon, hinnétek-e?
Lelkem, mint a hátam, oly fekete.

Gál Anna.

Szinészek és színésznők, akik elmennek Debrecenből és akik idejönnek

Még mindig nehéz idők várnak a magyar színészetre.

A Csokonai-szinház már régen bezárta kapuit és a társulat előbb Szolnokra látogatott el, majd pedig Egerbe. Sajnos, az anyagi siker nem állott arányban az erkölcsi sikerrel, ami azonban nagyon érthető, hiszen a közönség az elmult hetekben a választási küzdelmekkel volt elfoglalva és nem sokat törődött a szinházzal.

A szinészek, direktorok tudatában vannak annak, hogy még a következő szezonban is nehéz idők várnak a magyar szinészetre. Éppen ezért a szinigazgatók nagyon óvatosan fogtak hozzá a szervezkedéshez. Mint Budapesten, ugy a vidéken is meszüntették a sztárrendszert s minden vonalon igyekeznek redukálni a gázsikat.

Maguk a szinészek különösen nehéz helyzetben vannak, hiszen még azt sem lehet biztosan tudni, hogy melyik szinház fog kinyitni. Ők is alaposan redukálták igényeiket és csak azt óhajtják, hogy legalább a redukált gázsit pontosan fizessék ki majd a direktorok.

Bár a vidéki szinházak frontjain még nagyban dúl a szervezkedés, sőt több szinháznál csak ezután kezdődik meg, nagyjából tudjuk, hogy a debreceni társulat tagjai közül kik mennek el, illetve kik szerződtek el más városba. Egy szegedi lap szerint ugyanis Debrecenből Pallay, Manci, M. Barna Anci, Misoga László és Remete Géza szegedi szerződése már bevégzett tény. A régi debreceni szinészek közül Szegedre szerződött Lázár Tihamér, Fülöp Sándor és Beleznay Margit.

Ugyancsak a szegedi lapok irják, hogy **Sziklaiék Debrecenbe szerződtek.** Sziklai operettrendező s amellett szinész is, a felesége, Patkós Irma pedig koloratur énekesnő.

A debreceni szintársulat uj tagjait még nem ismerjük. — Lehet, hogy Kardoss Géza direktor a szervezkedést még nem fejezte be. Reméljük azonban, hogy a legközelebbi szezonban sem fog szégyent vallani a debreceni társulat.

Fehértói Dániel

Dégenfeld tér 4. sz.
Telefon 11—85.
temetkezési vállalatának
temetései:

Bereczky Józsefné szül. Somogyi Lidia, életének 29-ik évében elhunyt. Temetése folyó hó 8-án, délelőtt 11 órakor lesz a péterfiauccai ref. temető háztól, a ref. egyház szertartása szerint a péterfiauccai temetőbe.

Vásárlásainál hivatkozzon lapjára, a Debreczen-re.

Hogy neveljük leánygyermekeinket

Irta: Dr Bösse Lajos orvos

IV. közlemény.

Őrködjünk gondosan a beteg gyermek felett, tartsuk be az orvos minden rendelkezését, de óvakodjunk attól, hogy a betegség ideje alatt tulzottan elkényeztessük a gyermeket. Ne vegyük az ágyba, ne halmozzuk el naponta ajándékkal, édességgel stb.

A beszéd elsajátításával már jobban megtudja értetni magát, de sok mindent meg is jegyez a gyermek. Igen fogékony mindennel szemben. Éppen ezért vigyázni is kell előtte. A gyermek előtt való viselkedés röviden Goethe szavaival úgy foglalhatnám össze: „A gyermek jelenlétében úgy viselkedjünk, mintha az felnőtt lenne. Nem is képzeljük, milyen kellemetlenségeket okozhat egy 2—3 éves gyermek. Ismertem egy családot, ahol a fiatal anya egyik későbbi állapotától akarván szabadulni, elhatározta, hogy terhességi hányást fog színlelni és így szakítja meg a terhességet. A kis gyermek a beszédet kihallgatta és egy alkalommal, amidőn az anyját hányni látta, a legnagyobb ámulatra így szólt: Igazad van anyuci, csak köpd ki, minek nekünk a gyermek?

Sohse feledjük el tehát, hogy a gyermeki száj sok olyan dolgot elárulhat, amit mi már régen elfeledtünk, vagy pedig nem akarunk tudni róla. Legjobb ezért a gyermek előtt nem tárgyalni semmit.

A gyermek sok minden után kérdezősködik. Minden érdekli ilyenkor. Legjobb az értelmének megfelelően mindig megmondani az igazságot. Mert nincsen nagyobb kiábrándulás a szülőkkel szemben, mintha a gyermek később rájön, hogy becsapták. Ezt sohasem tudja megbocsátani és hasonló hazugságokkal fog válaszolni.

A gyermek ha nem kap kielégítő választ szüleitől, igyekszik ha kel a lehető leglehetetlenebb kerülőkön megmagyaráztatni a dolgot. Elég, ha itt csak a rossz nevelőkkel és különösen később a szobalányokkal való bizalmas viszonyra célzok ez alkalommal. Hány leánynak lett már végzete a szülők bizalmatlansága.

Ha több gyermek van egy családban, bánjanak a szülők mindegyikkel egyformán. Ne legyen az egyik vagy a másik kedvenc. Mert ez a másiknak a boldogtalanságát okozza. A mi nevelésünk hamis mesgyéken jár. Bátran mondhatjuk, hogy az ember boldogságra és egészségre született. A boldogság és elégedett emberek nem harcolnak embertársaikkal, nem fűti lelkűket rossz indulat, nem irigyelnek senkit és örülnek a mások szerencséjének. Ennek az úgynevezett szociális érzésnek már a család keretein belül, a testvérek között kell kiépülni. Mert miért is irigyelnénk másoktól olyan örömöket, amik után magunk is vágyakozunk. Meg kell tanítani a gyermeket, hogy szeresse testvérét. A szerető testvér jó gyermek és ezzel elsajátítja az életművészet legnagyobb titkát: megosztani másokkal a javakat. A szülőknek korán kell felismerni, hogy mikor lobban ki az első gyülölet, irigység vagy féltékenység a gyermekben és kötelességük megtanítani, hogy a szeretet gazdagabban jutalmaz, mint a gyülölet.

A gyermekneveléssel kapcsolatban bizonyos babonákra is fel kell hívnom kedves hallgatóim figyelmét. Tapasztalatból tudom, hogy ezek a buta babonák az egész világon, még a legműveltebb népeknél is divatban vannak. Nagyon sok gyermeket látni még ma is, kiknek vörös szalag, vagy más vörös dolog van a karjukon, hogy megóvja a rossz szellemektől. Az anyám mesélte el gyermekkoromban, mikor az eldugott fiókok mélyéről régi családi korallfüzéreket szedtünk elő, hogy a vörös fűzért azért használták, hogy ha nem halványul el a nyakon, akkor egészséges marad a gyermek. A halvány korall pedig egyenesen halált jelentett viselőjére. Nagyon sok babona fűződik a gyermek fektetéséhez. Némelyek azt tartják, hogy nem szabad égő gyertyát tartani eléje, mert ez szerencsétlenséget jelent. Mások azt mondják, hogy megbabonázták a gyermeket. Ilyenkor szenet vetnek a gyermekre. Csodálatos, hogy milyen kevés ember mentes a babonától. Mire nem képes egy anya, ha reszket a gyermekért. Higyjék el nekem igen tisztelt hölgyeim és uraim, ha a kívánságok és a rápillantások betegséget vagy halált okoznának, akkor a világ már régen kihalt volna. Óvakodjunk tehát attól, hogy a rejtélvességekre amúgy is igen hajlamos női lelket babonára neveljük.

Nagyon sok baj származik a gyermek táplálkozása körül is. Ne feledjük el, mint azt már előbb is hangsulyoztam, hogy a gyermek meglehetősen rávasz és hamar megtalálja a szülők gyengéjét. A legtöbb szülőnek a hibája az, hogy tulnagy sulyt fektet az ugynevezett jól tápláikozásra. Ha a gyermek nem akar valamit megenni, erőszakkal is kényszeríti rá. Mások meséket mondanak, ajándékot ígérnek a gyermeknek, hogy evésre bírják. Mindez helytelen eljárás. Ha a gyermek tényleg nem beteg, legyünk csak nyugodtak, biztosan enni fog, ha megéhezik. A gyermek akaratoskodásával szemben a legjobb fegyver, ha nem törődünk vele. Menjen a gyermek játszani, szaladgálni, hadd tombolja ki magát. Meglepődve halljuk sokszor, hogy az azelőtt étvágytalan gyermek kipirult orcával szalad az anyjához: Anyus nagyon éhes vagyok, adj valamit enni. — A gazdag gyermek úgy ül az asztal mellett, mint egy mesebeli herceg. Kérni, könyörögni kell neki, hogy egyék valamit.

Ugyanígy vagyunk az alvással is. Sok szülő valósággal kényszeríti alvásra gyermekét. Attól félnek, hogy a nemalvás árt a gyermeknek. A természetes alvásszükséglet sokkal jobban gondoskodik az alvásról, mint a kényszereszközök. Nagyon sok családnál láttam, hogy a gyermek még a késő esti órákban is a felnőttek társaságában tartózkodott. Persze, hogy jól érzi magát. Figyeli a beszélgetést, a zongorát, a rádiót és így nem szívesen fekszik le. Igy a gyermek későn kerül ágyba, korán kel, az iskolában pedig nem tud kellő figyelmet tanusítani.

A sokat erőltetett délutáni alvás is túlzott. Ez nagyon sokszor az esti alvás rovására történik. Az alvásra is ugyanaz áll, ami az étkezésre. Ha a gyermek energiáját nappal kitombolja, nem kell este alvásra kényszeríteni. Magamról tudom, aki akkor még nem éppen a legjobb gyermek hirében állt am nevelkedő városomban. Egész nap csak komiszságon törtem a fejemet, igen sokat futkároszta, halásztam, úsztam, estére pedig oly fáradtan tértem haza, hogy bizony nem igen kellett engem álomba ringatni. Délután pedig sohasem aludtam. Alig vártam, hogy lenyeljük az ebédet, már is mentünk öcsémmel szaladgálni, hogy estére ujabb gondot okozzunk jó anyánknak az aznapi csinyeink elsimitásával. Mellesleg megjegyezni kívánom, hogy lánygyermeknél sem veszedelmes egy kis élénkség.

(Folyt. köv.)

Tarnay volt főszolgabirót tiz hónapi fogházra itélte a miskolci törvényszék

A büntetést kitöltöttnek vette.

Miskolc, jul. 7. A miskolci törvényszék több hétig tartó tárgyalás után ma délután hirdetett ítéletet dr **Tarnay** Miklós volt tb. főszolgabiró ügyében. — A törvényszék dr Tarnayt folytatólagosan elkövetett hütlen kezelés vétségében mondta kibünösnek s ezért 10 hónapi fogházra itélte. A büntetést a vizsgálati fogházzal kitöltöttnek vette a bíróság.

Elfogták a Tiszántul leghiresebb betörőjét

Miskolcról jelentik: Rovottmultu, veszedelmes betörőt tett ártalmatlanná a rendőrség. A tokaji országuton sikerült elfogni Nagy Sándort, aki közel két esztendő óta fosztogatta Miskolc, Diósgyőr és Nyiregyháza környékét. A betörőt egy mezőőr leplezte le, aki észrevette, hogy az országuton egy gyanus alak a járókelőknek potom érért ruhnemüeket kinál eladásra. Értesitette a rendőrséget, ahonnan két detektiv motorkerékpáron sietett ki a mondott helyre. Mielőtt azonban a detektivek megérkeztek volna, Nagy János valahogy neszét vette a dolognak és el akart menekülni. Futásnak eredt és a távoli erdők felé tartott. A két detektiv azonban most már a nyomában volt és órákig tartó izgalmas hajsza után sikerült is elfogni. Nagyot megbilincselve szállitották be a rendőrségre, ahol kiderült, hogy Nagy Sándor személyében az utóbbi évek egyik legveszedelmesebb és legügyesebb betörőjét fogták el. Leginkább álkulccsal dolgozott és nem egy üzletet fényes nappal fosztott ki.

A nyomozás eddigi adatai szerint kilencven betörés terheli Nagy Sándor lelkiismeretét. Ezek közül hetet Nyiregyházán, kettőt Debrecenben követett el, a többit pedig Miskolcon és az egész Tiszántulon. Valószinü, hogy bünlajstroma a további nyomozás során erősen ki fog bővülni.

Egy tyuklopásért elitélt leány az itélet kibirdelésekor földhöz vágta magát a debreceni törvényszéken és öngyilkossággal fenyegetődzött

A másik vádlott sürü könyhullatás közepette ismételgette ártatlanságát. — Végül mindnyájan megnyugodtak a marasztaló itéletben, csak a büntetésük kitöltésére kértek haladékot.

Még 1929-ben történt, hogy két leány, Siteri Juliánna és Baktay Róza debreceni napszámosnők igen megéheztek a tyukhusra és elhatározták, hogy a tyuklopásra adják magukat. Rövid egymásutánban Süveges Lászlóné, Kovács Józsefné, dr Lencz Gézáné, Emerich Endréné és özv. Blayer Mihályné gazdaságából több tyukot laptak össze. A lopott szárnyas sokat annak rendje és módja szerint Szabó Jánosné napszámosasszonynál megfőzték, illetve megsütötték s azután jóizüen elfogyasztották.

A károsultak feljelentésére azonban nyomozás indult a tolvajok ellen, akik hamarosan kézrekerültek.

Ebben az ügyben most volt a debreceni törvényszéken a főtárgyalás. A kihallgatás alkalmával Siteri Juliánna, Baktay Róza, valamint az orgazdasággal vádolt Szabó Jánosné tagadták a terhükre rótt bünc selekményt. Azt állitották, hogy nekik semmi közük sincs az ellopott tyukokhoz.

A bíróság azonban meghallgatta a beidézett tanukat és károsultakat is, akik a vádlottak ellen vallottak.

A bizonyitási eljárás után a törvényszék Siteri Juliánnát lopás vétségében mondta ki bünösnek s ezért őt 3 hónapi, Baktay Rózát lopás és orgazdaság vétségért 21 napi, Szabó Jánosnét pedig orgazdaság vétségéért 7 napi fogházra itélte.

Mikor a biró megkérdezte a vádlottakat, hogy megnyugszanak-e az itéletben, csaknem őrjöngeni kezdtek. Baktay Róza a földre vetette magát és sikoltozva kiabálta:

— Ezt én nem birom ki!... Hogy üljek én a fogházban 21 napot. Inkább felakasztom magamat!

Ez az őrjöngés átragadt Siteri Juliannára is, aki sürü könyhullatások közepette ismételgette, hogy ő ártatlan. Majd, amikor látta, hogy nem sokat adnak a szavaira, aléltan az egyik fogházőr karjaiba dőlt.

Végre is sikerült a kisztérikus kitörésektől kifáradt vádlottakat lecsillapitani, akik ujabb könnyhullatások között kijelentették, hogy tudomásul veszik az itéletet. Arra kéték azonban a birósá got, illetve az ügyészt, a büntetések kitöltésére adjon halasztást.

Miután az ügyész a kért halasztást megadta, a három nő lecsüggesztett fejjel elhagyta a törvényszék épületét. Egyelőre bizonyára elment a kedvük a tyukpecsenyétől.

Négy gyermek borzalmas szerencsétlensége Kőbányán

Összeégette őket a forró mész.

Budapest, július 7. Kedden délben Kőbányán, egy ház udvarán négy kis gyermek játszadozott. Három testvér Zsicho József 7 éves, István 6, és Dávid 4 éves, valamint barátjuk Varga Ferenc 6 éves kisfiú. Az udvaron felraktározott mészköveket összeszedték és a vizeshordóba dobálták. A mész forrni kezdett a hordóban, majd kiloccsant s mind a négy gyermeket igen súlyosan megsebesitette. Sikoltozásukra a közelben dolgozó munkások, s majd egy orvos segitségükre siettek. Zsicho Józsefnek és Istvánnak az oltott mész a szemébe fröccsent és a szájuk is megtelt mésszel, mely összeégette a torkukat. Ezek a sérülések a legveszélyesebbek, de a másik két kis gyermek sérülése is súlyos, de nem életveszélyes.

A mentők kórházba szállitották a gyermekeket, ahol megállapitották, hogy Zsicho József és István állapota olyan súlyos, hogy az életbenmaradásokhoz kevés a remény. Szemük világát még a mai nap folyamán elvesztik. A másik két fiút meg lehet menteni az életnek.

Ausztriában törvénnyel épitik le a nagy szlárgázsikat

Bécs, julius 7. A kormány a nemzetgyülésnek ma törvényjavaslatot nyujtott be, amely szerint az álalmi szinházakkal kötött fizetési szerződéseket 1931 szept. 30-iki hatállyal fel lehet bontani.

Az uj törvény értelmében hatályon kivül helyezik azokat a rendkivüli nyugdijjogosultságokat is, amelyek más szerződésben ki vannak kötve.

Az idei Miss Magyarország nem megy férjhez

Budapest, julius 7. Nagy érdeklődést keltet az a hir, hogy az idei Miss Magarország: Tasnádi Fekete Mária menyasszony és nemsokára meg is lesz az esküvője Székely Jánossal, a Berlinben élő magyar filmszcenáriumiróval. A A hirt mindenki nagy meglepetéssel fogadta, még azok is, akik a fiatal eány közvetlen környezetéhez tartoztak, miután erről eddig egyetlen szó sem esett.

Tudomásul vették azonban mindezek ellenére, mert tradiciónak látszott, hogy a Miss Magyarország választás után egy esztendővel már a szépségkirálynőknek bekötik a fejét. Nem egészen egy esztendő leforgása alatt férjhez ment — mint ismeretes — Simon Böske, férjhez ment Pabszt Bébi is és még nehányan. Ugy látszott, hogy most Tasnády Fekete Márián a sor. A Miss Magyarország-választás során kijelentette ugyan, hogy egyelőre nem gondol a férjehezmenésre, de viszont annyira konzekvens leány sem szokott lenni, hogy egy ilyen ajánlatot alaposabb megfontolás tárgyává n etegyen.

A hir valószinünek látszott, annál is inkább, mert Székely János, aki állandóan Berlinben él, nemrégiben szüleinek látogatására Budapestre érkezett és pesti tartózkodása alatt sokat volt együtt Tasnády Fekete Máriával is, aki mint a Szinházi Élet riporterkisasszonya meginterjuvolta a Magyar Rapszódia szerzőjét. A Margitszigeten többször látták együtt a fiatalokat, ugy hogy most, amikor az egyik lap hasábjain felröppent eljegyzési hire, a gratulációk egész özönével keresték Tasnády Fekete Máriát.

Az idei Miss Magyarországot azonban sehol sem lehetett Pesten megtalálni, mert nehány nappal ezelőtt hazautazott édesanyjához Ormóspusztára, hogy a nyár hátralevő részét ott töltse el. Miután közben Székely János is elutazott Budapestről, egyik pesti ujság felhivta telefonon a rudabányai vasárak ormóspusztai telepét és beszélt Tasnády Fekete Máriával.

Arra a kérdésre, hogy vajjon igaz e a közeli házasságkötésének hire, csak egy harsány kacagás volt a válasz.

— Sajnos, nem megyek férjhez, — nevet a telefonba Miss Magyarország — sem Székely Jánoshoz és sem pedig máshoz.

— Hát a leánykérés sem történt még meg?

— Á, dehogy! Egy szó sem igaz az egészből. — Itthon vagyok az apámnál nyaralni. Süttetem magam a nappal, tenniszezek, élvezem a nyarat és egy pillanatra sem gondoltam még arra komolyan hogy férjhez menjek. Nagyon kérem, cáfolják meg ezt a hirt.

A ZALAEGERSZEGI FŐRABBI AUTÓKARAMBOLJA.

Keszthelyről jelentik: Dr Junger Mózes, zalaegerszegi főrabbi feleségével és Deutsch Salamon kereskedővel vasárnap autón ment Keszthely felé. Bak községben egy motorkerékpárral találkoztak. A motorkerékpár szembe jött velük s azt Török József, budapesti soffőr vezette. A gépkocsi és a motorkerékpár összeütközött egymással. Török a gépkocsi alá került és koponyalapi törést, lábtörést és sulyos belső sérüléseket szenvedett. Az autóban ülőknek semmi bajuk sem történt.

ÁRVERÉSI HIRDETMÉNY.

A Városi Takarék- és Hitelintézet Részvénytársaság zálogházában 1930. év október hóban elzálogosított, illetve 1931. év április hóban lejárt 17701. számtól 19967. számig arany, 14446. számtól 15946. számig egyéb ingó zálogtárgyak közül azok, melyek ki nem váltattak, vagy meg nem hosszabbittattak, 1931 julius 23-án délután 3 órakor a zálogház helyiségében elárveresztetnek.

Debrecen, 1931 julius 8.

Az igazgatóság.

SAKK

Rovatvezető: TORMA SÁMUEL.

13. sz. feladvány.

Larsen K. A. K.

Kg3, Va6, Bé8, f2, Hd4, Fb1, c5, gy: b5, c6, f5, f3.

Ké3, Vé7, Bc3, Ha7, c8, Fc1, f1, gy: b2, g4, g5, g6,

Matt 2 lépésben.

14. számú feladvány.

Heathcote G. 1905—906.

Kg8, Vh7, Bc1, é7, Ha4, b7, Fa2, b2, gy: b3, g7.

Kd5, Vh1, Ba5, h5, Hd4, Fd1, g1, gy: a7, a6, é3, h2.

Matt 2 lépésben.

Fenti két probléma a teljes „huszárkerék" téma klasszikus példái. Az elsőben a d4 világos huszár 8 körlépésével áll matt duáltól, azaz hibától mentesen. A másikban a Hd4 körlépésére áll mindig más és más matt szintén duáltól mentesen. (Duál a kétlépésesekben az a hiba, mikor valamely matt kétféleképen is megadható. Ha még többször is lehetséges, akkor „többszörös" a neve. Sulyos hiba ez akokr, ha világos fenyegetését védő tématikus változatokban fordul elő.)

Schinkmann (12. sz.) hármas megoldása: 1. Ka3! a5 2. Vb1!! stb. 1.... Bh3: 2. Vg3! stb. 1.... Bh4; 2. Vd4! stb. A világos vezér fenyegetéssel ellenállása (a sötét bástyának) lépéskényszerben olyan problématéma, amely mint iskolapélda bármely korban kedvenc feldolgozási anyag marad a szerzők számára. Loyd Sámuel, Schinkmann, Halley, stb. a mult század legnagyobb feladványalkotó elméi évszázadokra elegendő ötletanyagot teremtettek utólérhetetlen gazdag fantáziájuk kincses tárházából. Remek müveikből lesz szerencsénk lapunk olvasói igaz gyönyörködtetésére folytatólagosan közölni.

—

A sakk kulturális jelentősége.

A játékok királyának, a sakknak sajátsága, hogy amikor már tudománynak kezdenénk megállapítani, akkor egyszerre úgy látjuk, hogy csak játékkal állunk szemben, viszont, ha könnyed játékként kezeljük, akkor pedig tudományt találunk, ahol a legfejlettebb szellemi képesség juthat csak imponáló eredményhez. Vannak a sakknak jelentőségét semmire lebecsülő, hozzá nem értő ellenségei, vannak viszont megértői barátai. Hogy e két táborból kiknek van helyesebb szemléletük és átnézletük szabad legyen egy csekélynek sehogysem mondható poziciót betöltő „tisztviselőnek" következő eziránybani megnyilatkozását, mint szerintünk minden vitát feleslegessé tevő döntő erejű kijelentését közölni.

Előszó.

A sakkról beszélve mindig kerülöm a játék szót, mert fogalmában hiányoznak azok a léha elemek, amelyek a legtöbb játéknak a maga sajátos színezetét megadják.

A sakk elsősorban kombináció, amely örömöt nem a szerencsejátékkal egybekötött kockázatok izgalma révén okoz, hanem az embert lélek azon tulajdonságánál fogva, hogy gondolatsoroknak elmés fonogatásában gyönyörüsége telik.

Mint ahogy a zenei költemény képes két melódiát úgy egymás mellé helyezni, hogy azok párhuzamosan futnak, ugy a sakkban is két játékos ellentétes gondolatai egyetlen játszmává egyesülnek: az ellentéteknek egyetlen egységben, egyetlen játszmában való ilyen összekapcsolása az emberi szellemességnek egészen különleges megnyilatkozása.

A kombinatív képesség fejlesztése révén a sakk nemcsak szórakozás, hanem pedagógiai segédeszköz, amelynek a nevelés keretében való értékesítését, mint közoktatásügyi miniszter szívesen és meggyőződéssel előmozdítom.

Gróf Klebelsberg Kunó.

Minden szépet közismerten pártoló és elősegítő kultuszminiszter urunknak e megnyilatkozása az 1924-ben megjelent „Győri tornakönyvben" mint annak előszava lett közölve.

A sakk kulturális jelentőségének esetleges vitájának az ellentábor és az ingadozók részére hadd álljon szövétnekként e megnyilatkozás, melyhez további kommentár igazán nem szükséges.

—

4. sz. játszma.

Szabálytalan védelem.

Játszották a Debreceni Sakkörben Barcza Gida és Kónya Kálmán.

1. c4, c5; 2. Hf3, Hc6; 3. d4, cxd4; 4. Hxd4, é6; 5. é4, Fc5; 6. Hb3, Vb6; 7. Hxc5, Vxc5; Stratégiai hiba, mely az ellenfél tempóval kifejlődését segíti elő. 8. Fé3, Vé5; 9. Hc3, Hf6; 10. f4, Va5; 11. é5! ez a gyalog végzetesen lenyomja sötét állását. 11.... Hé4; 12. Vc2, Hxc3; 13. bxc3! 0—0? Ujabb alkalom a tempóval támadásra. 14. Fd3! g6; 15. h4, a6; 16. 0—0—0, Vc7; 17. g4! Hé7; Sötét már hallja a vészharang kongását. Menekülne, védekezne, de a veszély a sarkában! 18. h5! b5; 19. hxg6, fxg6? Az f8 bástyával itt sötét csak az eget ostromolja tehetetlenül. Jobb lett volna a h gyaloggal ütni. 20. Bxh7!! Kxh7; 21. Bh1† Kg7; 22. Vh2! Bf7; 23. Fxg6† Ujabb áldozat, de az állás oly termékeny, hogy minden áldozat „hazajön" kamatostul. 23.... Hxg6; 24. Vh7† Ké8; 25. Vxg6† Kd8, 26. Bh7! feladta. — A fényes formában levő és „fitt" egyik bajnokunknak Barcának, a másik most sulyos beteg bajnokkal, Kónyával szembeni fölényes győzelme. Az egymásközti, döntő mecs lejátszása Kónya közbejött betegsége miatt késik s valószinüleg el is marad.

—

Dr. Nagy Géza sakkmester, a győri mesterverseny volt győztese, berettyóujfalui igazgató-főorvos meglátogatta körünket. Kónya Kálmán bajnokunkkal hat félkomoly játszmát váltottak. Bajnokunknak sikerült tőle 3:3 arányban döntetlen eredményt elérni. Ez imponáló eredmény Kónya szép fejlettségéről, dr. Nagynak valószínű formánkívüli voltáról tanuskodik.

—

Neumann Imre Debrecen. A lipcsei internacionális versenyre beküldött ketteset ha rovatunk számára beküldi, úgy nem foszt meg annak szépségétől és minket ezért csak hálára kötelez. Kérem szíveskedjék beküldeni! Szívélyes üdvözlet.

Ne késlekedjen

szükségletét bőrdiszmüárukban

„STAR" bőrdiszmüáru készítőnél

Debrecen, Hunyadi-u. 2. a. beszerezni, hol legjobb anyagból, legszebb kivitelben, jutányos árban lesz kiszolgálva.

Az első telszállás

(Egy pilótanövendék naplójából).

1931 július hó.

Néhány napja egész lázban éltünk, drukkoltunk, de egyben vágytuk is azt a percet, mikor mi is kóstolót kapunk a felhők között való szárnyalásból. S mintha máris különbek lettünk volna, olyan fölényes és sajnálkozó pillantásokat vetettünk szegény földhöz tapadt embertársainkra.

És aztán eljött a nagy nap!

Reggel mikor kimentünk a repülőtérre, már kint állt 3 masina. A légcsavarok vidáman forogtak. A füszálak ingadozva bókoltak a hatalmas ezüst madár előtt.

Sorakozó! „Három első beszállás!" —hangzik a vezényszó. — Ijedten látom, hogy a három első között én is bent vagyok.

Gyerünk! Beülünk. Beszíjjaznak a gépbe. A kis pilóta gonoszul mosolyogva kérdi: „Félsz?" és jót kacsint hozzá „Ugyan miért" — felelem nagyképüen pedig szörnyen drukkolok. A motor zúgásán át is hallom a szívem dobogását. Félek, vagy csak izgulok?

A motor rémesen bőg. A benzin molekulák jajgatnak a hengerekben. Most könnyedén megremeg az egész gép, mint valami szerelmes kislány és egyre gyorsuló futással rohan a téren. A szél erősen arcomba vág... Most térek csak magamhoz meglepetésemből. A Föld már 50 méternyire van alattunk. 140 kilométert mutat a sebesség mérő A város tornyai alattunk csillognak a napsütésben. (Mint ahogy az írók szokták mondani.) Színes gabonatáblák csúsznak méltóságteljesen odalent. A levegő gúnyosan sivít a tartó bordák között. Mintha engem nevetne. Erre én meglököm a pilóta hátát és ordítva mondom: „Menjünk feljebb!" Kezével inti, hogy nem érti.

Szépen emelkedünk, már 2000 méter magasságban vagyunk. Símán siklik a gép a felhők alatt. Lent látszik az országút és egy vonat füstje. Valami kimondhatatlan jó érzés így szállni a levegőben!

Ennyi az egész? Már figurázni szeretnék, kíváncsi vagyok, mit érez olyan kor az ember. A pilóta mintha csak megértette volna gondolataimat. A motor harsogása enyhe zúgásba megy át.

Rosszat sejtek! Meginog a gép és fejjel előre zuhanni kezdünk. A légnyomástól könnyezik a szemem. Gyorsan nagyobbodik a Föld... zuhanunk... Még mindig esünk... 1700, 1200, 1000, 700 méter... Mikor lesz mér vége? Mindiárt itt a föld, rohan felénk, már a fiukat is látom!... Mint óriás kerék küllői forognak a gabonatáblák. Minden forog kalimpál alattam... Erősen szédülök... A halántékomnál vadul rohan a vér... Még mindig esünk...

Álljunk meg! Állj!!! — kiáltanám, de nem jön hang az ajkamra. A bőrsapkám alatt égnek áll minden hajam szála...

Hatalmas zökenéssel ütődöm az ülés hátához. Megint bömböl a motor s mi gyorsan rohanunk a hangárok felett.

Csakhogy vége már! Haaai!... Nevetve néz hátra a pilóta és tátott szájjal kacag. (Olyan fehér voltam mint a fal.) Erre én is erőt veszek magamon és elhuzom a számat. Nehezen megy a mosolygás, nem jön szívből. Ő is észre veszi s nevetve integet, hogy ismeri az ilyesmit.

Nyugodtan repülünk tovább. Ha látnának az otthoniak! Kezdek nagyfiu lenni. Mutatom, hogy felfelé menjünk. Ujra kacagni kezd a pilóta. Mi az ördögöt nevet ez az örült rajtam?! Megállj, másodszor nem tolsz ki velem! Dudolok magamban és kiabálni szeretnék az örömtől. Isteni érzés így emelkedni. Az ember gerincében végig fut valami kéjes borzongás. Megint magasan járunk. A felhők közvetlenül felettünk vannak. Szinte párás a levegő.

Ujra halkulni kezd a motor. Srrr... Srrr... Őrült rohanás a Föld felé!... Most már élvezem. Magam is csodálom, hogy ilyen hamar megszoktam. A hangárok ujra az orrom előtt táncolnak. Még mindig esünk?! Meg kellene már állni!!

Ismét bömböl a motor. (De szép hang ez ilyenkor.) Siklóval megyünk. A pilóta nevetve kacsintgat hátra Szemtelenül az arcába kacagok. Látom ez tetszik neki! Meg van elégedve velem.

Már teljesen nyugodt vagyok. Az órámat nézem: 6.52. Tehát mindössze 16 percig tartott. Legalább egy órának gondoltam. Gyorsan közeledünk a start hely felé. Apró zökkenéseket érzek. Ahá, most értünk földet Már csak gurulunk. Lassan meg is állunk. Be fut a két másik gép is. Kiszállunk. Nevetve, kiabálva sietünk egymás felé és kézzel-lábbal magyarázzuk, hogy milyen bátrak voltunk. Magában mindegyikünk leszögezi, hogy ő viselkedett a legszebben...

Ujra bömbölnek a motorok. Háromn új „áldozat" emelkedik a magasba.

Istenem, de jó volt. Irtó büszkén nézek végig a körülöttem nyüzsgő zöldfülüeken. Csoda boldog vagyok, nem is tudom miért.

Egy kis katzenjammerem van. Mintha csak egy átlumpolt éjszaka után lennék. — Vége a romantikának, menjünk reggelizni

TURISTASÁG

A Magyar Turista Egyesület debreceni osztálya vasárnapi kirándulás: Sátoraljaujhely—Hollos—Fűzérvár. Indulás szombat délután 2 órakor. Visszaérkezés vasárnap este fél 10 órakor Fűzérvárnál a társaság találkozik a holnap reggel oda induló cserkészekkel, akik megígérték, hogy a vár alatt kis forrást, amely jelenleg el van hanyagolva, akkorára teljesen kitisztítják és üde tiszta vízzel várják a debreceni társaságot. Turavezető Szeremley Ila.

Második tura autóval Parádfürdőre Indulás szombat este fél 7 órakor Visszaérkezés vasárnap este 10 órakor Költségek kb. 15 pengő. Elszállásolás a parádi turistaházban. Étkezés batyuból. Vezető Springer József.

A Magyar Turista Egyesület turáin vendégeket és az egyesület barátjait szívesen látjuk, tehát nem tagok is részt vehetnek, az egyesület belépéséről felvilágosítást nyujt Springer József egyesületi titkár a könyv- és fotoüzletében.

Kávéházban, borbélynál kérje a „Debrecen"!-

HOTEL AUGUSZT ABBAZIA

Szoba teljes ellátással 10 pengőért. **Magyar konyha, magyar tulajdonos.**

LESZÁLLITJÁK A CREDIT-ANSTALT-NÁL A NAGY-IGAZGATÓI FIZETÉSEKET.

Bécs, jul. 7. Holnap kerül a minisztertanács elé az a kérdés, hogyan történjék a Credit-Anstalt igazgatói és tisztviselői fizetéseinek uj alapon való megállapitása. A legmagasabb fizetés, hir szerint havi 2000 silling lesz. Megteremtik a lehetőséget arra, hogy az összes igazgatók és alkalmazottak eddigi fizetési és nyugdijszerződését hatályon kivül helyezzék. Törvényhozási uton kivánják továbbá lehetővé tenni az is, hogy a tisztviselőkkel kötött kollektiv szerződést idő előtt felmondhassák. Ilymódon a Credit-Anstalt összes személyzeti kiadásait — jelentékeny mértékben csökkenteni fogják.

———oooOooo———

HUSZ MILLIÓ FORD-AUTÓ.

Amerikából jelentik: A detroiti Ford-gyárak ritka jubileumhoz érkeztek el a mult héten, abból az alkalomból, hogy elkészült a huszmilliomodik Ford-autó. Ez a teljesitmény egyedül áll a világon — mert a huszmilliós széria az egész világon üzemben lévő autók összességének 60 százalékát teszik ki. A jelentések szerint a huszmilliomodik Ford-kocsit maga az öreg Ford személyesen vezette el felesége lakásáig. A jubiláris ünnepség lezajlása után a kocsi északamerikai körutra indult, hogy minden nagyobb városban bemutatkozzék a közönségnek Ford Henri 20 milliomodik autója. A körut befejezése után a kocsit a Ford-muzeumban fogják elhelyezni, az 1893-ban konstruált 1. számu Ford-kocsi mellé. Érdemesnek tartjuk megemliteni, hogy az 1. számu Ford-autó bicikli-kerekeken gurult és benzintartályában csak 10 liter benzin fért bele.

———oooOooo———

FELTALÁLTÁK A VILLAMOS TÁNCTANITÓT.

Berlinből jelentik: Berlinben feltalálták a villamos tánctanitót. A Berliner Tageblatt szerint Walter Carlos, az ismert berlini tánctanár villamos automatát szerkesztett, amely ugy képben, mint szóban bemondja a táncolóknak a tánctempót és a tánclépést. A villamos automata tehát valósággal villamos tánctanár. Walter Carlos nevét egész Németországban ismerik, mert ő tartja a rádióban a táncórákat.

———oooOooo———

REVOLVERHARC PÉNZTÁRRABLÓK ÉS RENDŐRÖK KÖZÖTT

Ulm, julius 7.

Tegnap este az itteni Ostbanhof pénztártermében két fiatalember megtámadta a pénztárnál szolgálatot teljesitő idősebb vasuti alkalmazottat. Az egyik támadó pisztolyt szegzett a pénztárosnak, társa pedig ezalatt elrabolta a pénztárban levő néhány száz márkát.

A tettesek menekülni próbáltak, de a rendőrök rövid idő alatt utólérték őket. A rablók lövöldözni kezdtek, mire a rendőrök is tüzeltek, egy rendőrkutya megsebesült és egy rendőrkutya áldozatul is esett a lövöldözéseknek. A betörők közül az egyik szintén megsebesült.

———oooOooo———

NAGY TÜZVÉSZ BOTOSÁNIBAN

Bukarest, julius 7.

Botosáni városában az elmult éjszaka óriási tűzvész pusztított, amelyet a nagy vízhiány következtében nem sikerült eloltani, 23 ház teljesen leégett. Az oltási munkálatoknál három tűzoltó megsebesült.

Harmincezer éves barlangtelep Esztergommegyében

Esztergom vármegyében, Bajót határában, a Gerecse szomszédságában van egy 374 méter magas hegy, amelynek csucsán hatalmas sziklafal mered a zég felé. Ennek a sziklafalnak a legmagasabb pontján komor barlangnyilás tátong. A nép már régóta ismeri — csodás legendák füződnek hozzá — a tudomány azonban sokáig nem vett tudomást róla. Hillebrand Jenőnek, az őskor egyik legkitünőbb tudósának az érdeme, hogy a barlangról ma már nemcsak nálunk, hanem az egész világon mindenütt tudnak és beszélnek a szakemberek.

A barlang nem nagyméretü s egyáltalán nem hasonlitható össze sem az aggteleki, sem a dobsinai barlanggal. Jelentősége ezekkel szemben abban áll, hogy ez a barlang, — amint a belsejében végzett ásatások alapján kétségtelenül megállapitották — a kőkorszakbeli embernek lakásul szolgált. A hatalmas, tizenöt méter átmérőjü barlang kerületén padka nyomai láthatók s a sziklafalban mesterségesen vájt fülkék, amelyek az ősembernek és családjának nyugvóhelyül szolgáltak. A nagy barlang mellett, amely olyan, mint valami kupolás tanácsterem, a Hillebrand Jenő és Gál István irányitásával végzett ásatások feltártak még két kisebb barlangot, melyekről a szakemberek szintén megállapitották, hogy azok az ősember, helyesebben a kőkorszakbeli ember lakásául szolgáltak. A kőkorszakbeli ember, aki szerszámait, baltáját, csákányát stb. még kőből, a tüt és finomabb szerszámait csontból csinálta, körülbelül 30.000 évvel ezelőtt élt s igy e barlangot a 30.000 évvel ezelőtt élt ember lakásának kell tekintenünk.

Párját ritkitó szélhámosság

Mikor az üldözött nő kifosztja a lakást.

Pécsről jelentik: Furfangos módon elkövetett szélhámosság áldozata lett egy Majláth-utcában lakó uriasszony. Vasárnap estefelé feldult arcú, egyszerüen öltözött nő rohant be a Majláth-utcai házba.

— Segitség! Segitség! — kiáltotta szinte magánkivül — a férjem megakar gyilkolni.

Kiáltozására összefutottak a házbeliek, akiknek kérdésére a nő elmondotta, hogy esztendőkkel ezelőtt elvált az urától, aki azonban úton-útfélen megfenyegeti, hogy meggyilkolja. Most is, hogy a Kött-féle kertészetben járt, ahol egyik munkaadója számára virágot akart vásárolni, találkozott elvált férjével, aki itt is rátámadt és csak nehezen tudott elmenekülni előle.

— Minden percben itt lehet, rejtsenek el.

Az egyik uriasszony menedéket adott a kétségbeesett nőnek, a házbeliek pedig izgatottan várták a véregző férj megérkezését; aki nem is sokáig váratott magára.

— Hol van a feleségem — rontott be az udvarra. Hiába mondták neki, hogy nincs itt a felesége, a lakások felé indult, hogy azokat átkutassa. Ebben azonban megakadályozták és igy nagynehezen eltávozott.

— Megölöm, akárhol találom, — kiáltotta vissza a kapuból.

A nő azután elhagyta a menedékhelyét és eltávozott a házból. Az a hölgy, aki menedéket adott neki, csak késő este vette észre, hogy a lakásból az összes ékszerei eltüntek, mintegy ezerötszáz pengő értékben. Azonnal feljelentést tett a rendőrségen.

A rendőrség a legnagyobb erővel indította meg a nyomozást. A házbeliek emlékeztek, hogy az „üldözött" feleség a Tavasz-utca tizenkettes számu házat említette. A detektivek itt meg is találták a szélhámos nőt. Tegnap délután szembesitették a károsulttal, aki ráismert. A nő azonban tagadott, csak amikor megtalálták nála az ékszereket, vallotta be a szélhámosságot. Kiderült, hogy Mayer Rozáliának hivják, aki az öldöklő férj szerepét játszó Füzi Kálmán állás és foglalkozás nélküli egyénnel rendezte meg a szélhámosságot. Meyer Rozáliát és Füzi Kálmánt letartóztatták és ma reggel átkisérték az ügyészség fogházába.

Ha nagyon piros a feleség ajka

Följelentette a feleségét egy férj, mert gyomorbajt kapott a sok ruzstól.

Budapest, julius 7.

Tegnap egy fiatalember állitott be pár nappal ezelőtt a főkapitányság panaszfelvevő irodájában. Lihegve a nagy melegtől és ijedtségtől kiizzadtan rogyott le az ügyeletes rendőrtisztviselő irógasztala mellett álló székre.

— K. Zoltán kereskedő — kezdte mikor kissé lecsillapodott — följelentést akarok tenni a feleségem ellen.

— Miért? Rosszul élnek? — kérdezte a rendőrtiszt.

— Dehogy kérem — tiltakozott K. Zoltán. — Sőt, nagyon szeretem! Hisz alig egy éves házasok vagyunk.

— Hát akkor mi baj van, milyen cimen akar feljelentést tenni?

— Egészség-rontás cimen — vágta ki büszkén és jogászi szakszerüséggel a fiatal kereskedő.

A rendőrtisztviselő most már csodálkozva kezdte faggatni K. Zoltánt. Hogyan is történt az az egészség-rontás? Elsorolta neki az összes idevágó paragrafusokat és rendelkezéseket, de a panaszos mindenre a fejét rázta. Végre, a mikor a rendőrtisztviselő már több példát nem tudott mondani, bevallotta: mi is volt az egészség-rontás.

— Gyomorbajt okozott nekem a feleségem — jelentette ki.

— Hogyan? Rosszul főzött?

— Nem — hangzott a válasz. Sőt igen nagyszerüen főz.

— Hát akkor mégis mi baj van?

— Mindennek a ruzs az oka, fogalmazó úr — fakadt ki most már K. Zoltánból az igazság. — Egy év óta vagyunk házasok és egy év alatt annyi ruzst kellett megennem, hogy gyomorbajt kaptam.

— Különben is gyenge gyomrú ember vagyok.

— Hát miért nem szoktatia le a feleségét ruzs használatról?

— Óh, kérem, már megpróbáltam mindent — panaszkodott a kereskedő. — Áldott, jó asszony, nagyon szeretjük egymást, de erről a rossz szokásáról nem tud lemondani. Mindent elkövettem már. Kértem, könyörögtem, fenyegetődztem, de semmi sem használt! Állandóan vastag ruzsréteget kent az ajkára.

K. Zoltán, aki most már belejött az előadásba, elmondotta még, hogy az utóbbi időben étvágytalanságban szenvedett, állandóan gyomorfájásai voltak és ezt a sok ruzsnak tulajdonitja, ami szeretett felesége ajkán keresztül mérgezte meg őt.

— Elválni nem akarok — hiszen nagyon szeretem. De gondolom, hogy a hatóságok kényszeritthetik a ruzshasználat abbahagyására. Áttanulmányoztam néhány jogi könyvet és azokból spekuláltam ki, hogy egészségrontás cimen emelhetek panaszt ellene. Ha kicsit megbüntetnék, ha csak megijeszteném valamilyen büntetés kilátásba helyezésével, talán megváltozna és abba hagyná ezt a rossz szokást.

A rendőrségen megmagyarázták K. Zoltánnak, hogy följelentését akkor vehetik komolyan, ha orvosi bizonyitvánnyal igazolja, hogy gyomorbaját csakugyan a ruzstól kapta. Ebben az esetben meghallgatják panaszát és átteszik az aktákat a birósághoz, hogy az döntse el: egészségrontás-e, ha gyomorbajt kap a férj a felesége ruzsától.

ÁLLITÓLAG MEGTALÁLTÁK PLÁTÓ SIRJÁT.

Athén, julius 7. Egy gazdag athéni polgár nagyobb összeget bocsátott egy görög régészekből álló társaság rendelkezésére, hogy a társaság ásatásokat végeztessen az adományozó birtokán. Az ásatások már eddig is igen értékes eredménnyel jártak, mert a tudósok, akik Kuroniotisznak, az athéni nemzeti muzeum igazgatójának a vezetésével dolgoznak, olyan felfedezésre jutottak, amely az egész világon méltán kelthet feltünést. — Több, mint valószinü ugyanis, hogy megtalálták Platón hires akadémiáját. A hely mintegy két kilométerre fekszik a görög fővárostól s a környékén már a multban sikertelen kutatásokat folytattak. — Először egy utca került napvilágra, amely teljesen megfelel azoknak a leirásoknak, amelyek az ugy nevezett „akadémiai utról" készültek. Az ut széles piactérre vezet, amelyen hatalmas épület nyomaira bukkantak. Azt hiszik, hogy a „gimnáziumot" találták meg, melyben hajdan a nagy filozofus tanitott. Minthogy a feljegyzések szerint ebben a gimnáziumban temették el Platót, most erősen remélik, hogy a bölcs sirját is sikerül feltárni. A jelek mind emellett szólnak.

ELFOGTÁK AZ ERDÉLYI BOMBAMERÉNYLŐKET.

Bukarest, jul. 7. — Az alfalusi bombamerénylőket, — akik Aved ügyvéd ellen bombamerényletet követtek el, sikerült elfogni Pál Dénes és Ambrus Lajos személyében, akik rövid tagadás után bevallották tettüket.

A csendőrök a házkutatás alkalmával nagymennyiségü dinamitot találtak. A merénylők beismerték, hogy hasonló bombamerényletet kiséreltek meg két hónappal ezelőtt Weimberger községi jegyző ellen is, aki azonban megmenekült — A merénylőket a csikszeredai fogházba szállitották.

MAJOMCSECSEMŐBŐL EMBERT AKARNAK NEVELNI.

Amerikából jelentik: — Kellog amerikai tudós, az indiai egyetem lélektani kisérleti állomásának vezetője, az evolucios elméleten nyugvó kisérletként egy egészen fiatal majomkölyköt szándékozik emberi csecsemő módjára felnevelni. Kellog azt hiszi, hogy igy felnevelt majmot meg lehet tanitani az emberi beszédre és egyéb emberi tulajdonságokra.

Változások a postatiókok elhelyezésében

A közigazgatási bizottságnak Kovács Gyula államépitészeti hivatalfőnök bejelentette, hogy a postais zolgálatban Debrecenben némi módositás állott be, amennyiben az Arany János uccai postahivatal a Miklós uccára költözött; a Szent Anna uccai postahivatal az 54. szám alól a 29. sz. alá, a Hatvan ucca 39. szám alól a Hatvan u. 38. sz. alá ment és az ebesi postahivatal ujból megkezdi müködését.

A bizotság ezeket az intézkedéseket tudomásul vette, annál is inkább, mert ezek a főposta átköltözésével vannak kapcsolatban.

——oooOooo——

— **A Dóczi intézet iskolaorvosi állására dr Jánossy Gyula egyetemi magántanárt hivták meg.** — A Dóczi leánynevelő intézetben s a vele kapcsolatos internátusban dr Vargha Emil halálával megüresedett orvosi állásra az igazgatótanács folyó hó 7-én tartott népes ülésén egyhangulag dr Jánossy Gyula egyetemi magántanárt hivta meg. Az általánosan ismert, kiváló belgyógyász müködése a legszebb reményekre jogosit. Alkalmazása bizonyára nagy nyeresége lesz az intézetnek.

— **A Magyar Gyorsirók Országos Szövetségének versenyrendező bizottsága,** most állapitotta meg véglegesen a budapesti, debreceni, győri, pécsi és szegedi versenyek alapján az országos iskolai vándordijakért folyó pontversenyek eredményét. A vallás- és közoktatásügyi miniszterium vándordiját másodszor nyerte az idén a budapesti ref. gimnázium. 2. A nyíregyházi felső kereskedelmi iskola. 3. A budapesti VIII. kerületi Dobó Katalin női felsőkereskedelmi iskola és a szegedi fiu felsőkereskedelmi iskola. — A magasfoku csapatok számára kitüzött Klebelsberg Kunó vallás- és közoktatásügyi miniszter vándordij idei győztese szintén a budapesti ref. gimnázium. 2. A radnai szakiskola. 3. A makói reálgimnázium. — A Gyakorló Gyorsirók Társasága. Kónya Manó örökös vándordiját most már ötödször ugyancsak a budapesti ref. gimnázium nyerte 100 sikeres versenyzővel 2358 ponttal. 2. A budapesti VIII. kerületi női felsőkereskedelmi iskola 241 versenyzővel, 14.160 ponttal. 3. A budapesti II. ker. Árpádházi Boldog Margit női felsőkereskedelmi iskola 193 versenyzővel, 9323 ponttal. — A fővárosi leányiskolák részére ezidén először kitüzött Traeger Ernő vándordiját a VIII. ker. Dobó Katalin női felsőkereskedelmi iskola nyerte. 2. A II. ker. női felsőkereskedelmi iskola. A résztvevők 99.6 százaléka egységes magyar gyorsirással irt.

— **Csökkent a vasuton elszállitott állatok száma.** Czelloth János állategészségügyi főfelügyelő jelentést tett a közigazgatási bizotságnak arról, hogy a vasuton szállitott állatok száma nagy mértékben csökken. A mult félévhez képest a ló 2008, a marha 1331 és a sertés 5832 darabbal csökkent.

X A „Debreceni Kalauz" részletesen ismerteti irásban és képben Debrecen városát, valamint a Hortobágyot. A 160 oldalas könyv ára, részletes térképpel együtt 1 pengő 50 fillér. Kapható a könyvkereskedésekben és Schwartz pinásnál, a Bika-halljában.

Éretlen suhancok kővel dobál ák meg a Bocskai meccsre igyekvő autósokat

Két utas könnye bben megsebesült.

A vasárnapi Bocskai—Vienna nemcsak Debrecennek, de az egész környéknek szenzációja volt. Száz kilométeres körzetből majdnem minden városból jöttek Debrecenbe a sport-rajongók, sőt még a messzebb fekvő városokból is zarándokoltak Debrecenbe a szenzációs meccsre.

Kisvárdáról egy fiatalemberekálló társaság autón igyekezett Debrecen felé. Minden baj nélkül jutottak el Téglásig, de mikor a községet elhagyták, kellemetlen incidensük támadt. Két suhanc ugrott fel az árokból és kövekkel dobálták meg az autót. A kövek kitörték az autó ablakait és a kormánykerek mellett ülő két fiatalembert könnyebben megsebezték. A sérülteket társaik részesitették segélyben, bekötözték őket s Debrecenbe érve, orvossal kimosatták a sebeket.

Az esettel kapcsolatban az éretlen suhancok ellen megindul a büntvádi eljárás. Preineszberger Jenő, táblai tanácselnök, központi vizsgálóbiró személyesen utazik ki Téglásra, hogy a nyomozást lefolytassa. A dobálódzó suhancokra valószinüleg sulyos büntetés vár és méltán, mert az országutakat az ilyen banditáktól példás büntetések kiszabásával kell megtisztitani.

— **Ma este tánc a Nagyerdei Vigadóban.**

— **Munkásgyermekek nyaraltatása.** Az elmúlt évben a Magyarországi Munkások Gyermekbarát Egyesületének debreceni csoportja, mintegy 160 munkásgyermeket nyaraltat a Nagyerdőn s a négyheti nyaraltatás ideje után az apró sápadt arcu kis munkásgyermekek mindegyike életvidor, piros arccal vett búcsút a Nagyerdőtől s boldogan emlékeztek hónapok elteltével is az ott eltöltött kellemes szórakoztató napokra, valamint a bőséges ellátásra, amelyet egyrészt a városi hatóság, másrészt pedig egyesek Jószivű adományából nyújtott nekik az egyesület vezetősége. Az elmult évi akciót ez év folyamán megismétli az egyesület s az idei nyaralás folyó évi julius hó 12-én, vasárnap reggel veszi kezdetét, amikor is a kora reggeli órákban a Munkás Otthonban gyülekeznek az apró kis munkásgyermekek s innen vonulnak ki a nyaralás színhelyére, az új köztemető egyik elkerített különálló részére. A gyermekek mindennap négyszeri ellátásban részesülnek s a sürün fás részen egésznap szórakoztató játékokkal, megfelelő felügyelet mellett fogják az időt tölteni. Az egyesület vezetősége ezúton is azzal a kérelemmel fordul a város lakosságához, hogy **jószivű adományaikkal tegyék lehetővé azt, hogy a nyaraltatási akció, minél sikeresebb legyen s azoknak a kicsiny gyermekeknek, kiknek szülei túlnyomó részben a munkanélküliség súlya alatt roskadoznak, egypárhéten át feledtetve legyen az a sok keserűség amely kicsiny szivüket teljesen eltölti, a nincstelenség és a nélkülözés napjaiban.** — Arra kér tehát mindenkit az egyesület vezetősége, hogy adományával siessen az egyesület támogatására, amely akár pénzbeli, akár természetbeni adomány is lehet, hogy a nyaraltatást minél nagyobb sikerrel tudja lebonyolitani. Adományok átadhatók a Munkás Otthon titkári irodájában.

— **Szociális Testvérek szegvári kurzusa.** Aki érdeklődik a szociális munkatér iránt általában, vagy közelebbről óhajtja megismerni a Szociális Testvérek Társaságát, vegyen részt évente tartott kurzusain. A Szociális Testvérek szegvári kurzusai: Az első julius hó 19—26-áig, (érkezés 18-án, indulás 27-én), a második augusztus 2—8-ig, (érkezés 1-én, indulás 9-én). — Tudnivalók: Lakás és ellátás napi 2 pengő. A társaság néhány kedvezményes helyet tart fenn szegénysorsu résztvevők számára. Mindenki hozzon magával pokrócot, kis párnát, két leplet, törülközőt, fürdőruhát, asztalkendőt. Megkeresések és jelentkezések a kurzus vezetőjéhez: Dr Künnle Theodóra testvérhez intézendők, válaszbélyeg csatolásával. Cim: május hó 14-ig: Budapest, VII. Thököly út 69. szám. Május hó 14-től: Szegvár, Csongrád megye.

— **Meghalt a napkori robbanás másik áldozata is.** Hirt adtunk már arról, hogy pénteken este borzalmas szerencsétlenség történt Napkor községben. Weisz Sándor odavaló cséplőgéptulajdonos udvarán Kovács Lajos gépész, Katz Lajos bádogos és Völgyi Sándor cipész egy benzintartályt javitottak, amely munkaközben felrobbant és az égő benzin összeégette a szerencsétlen munkásokat. A robbanás után néhány órára a súlyosan sebesült embereket a mentők a nyiregyházi „Erzsébet" kórházba szállitották, ahol Kovács még azon az éjszakán meghalt míg Katz Lajost szombaton délután váltotta meg irtózatos szenvedéseitől a halál. A csendőrség a nyomozás során megállapitotta, hogy az emberáldozatot követelő végzetes szerencsétlenségért elsősorban Weisz Sándor géptulajdonos a felelős, mert nem lett volna szabad megengednie, hogy a munkások a benzinnel telt tartály forrasztásához hozzáfogjanak. A nyiregyházi kir. ügyészség a csendőri jelentés után elrendelte a két szerencsétlen munkás holttestének a felboncolását és a helyszini vizsgálatot, — amelynek befejeztével az eljárást is megindította a gondanlan géptulajdonos ellen.

— **Hová költöznek a magyar fecskék?** A Magyar Királyi Madártani Intézet 1908-ban, tehát 23 évvel ezelőtt kezdte meg Magyarországon a költöző madarak meggyűrüzését, hogy ezzel a módszerrel megállapithassa azt, mily útakon vonulnak el a téli szállásaikba. Természetesen a fecske volt az a madárfaj, amelyet kezdettől fogva a legnagyobb mennyiségben gyűrűztek meg úgy az intézet tisztviselői, mint külső munkatársai. Eddig már 22.000-nél több fecskét gyűrűztek meg. Valami sajátságos véletlen, vagy balsors következtében azonban csak azt lehet megállapitani többszáz esetben, hogy a fecskék visszatérnek a régi fészkelőhely környékére, sokszor a régi fészekbe, de az ország határain túlról a 23 év folyamán nem kapott hirt az intézet a magyargyűrűs fecske kézrekerüléséről. A napokban végre Chigi herceg, római madártani állomás vezetője, arról értesitette a M. Kir. Madártani Intézetet, hogy 68.563-as gyűrűvel megjelölt füsti fecskéje 1931. május havában kézrekerült Olaszországban, Tarantó közelében. A szám alapján a törzskönyvből megállapitási nyert, hogy ez az első külföldön megkerült magyargyűrűs fecskét Solymossy László báró gyürűzte, mint kis fiókát, a sopronmegyei Nagylozson. Ennek az első adatnak az alapján, — úgylátszik, hogy fecskéink Olaszországon át vonulnak Afrikába. Hogy milyen messzire mennek délre, azt egy előre ne mtudhatjuk, de lehetséges, hogy gólyáink módjára lemennek egészen Délafrikába, ahol eddig már hét angolgyűrűs fecske került kézre.

GYOMOR ÉS BÉLZAVAROKNÁL, étvágytalanságnál, szorulásnál, fölfúvódásnál, gyomorégésnél, felböfögésnél, szédülésnél, homlokfájásnál, hányingernél 1—2 pohár természetes **„Ferenc József"** keserűvíz alaposan kitisztitja az emésztőúlakat. Közkórházi jelentésekben olvassuk, hogy a Ferenc József vizet még a fekvő betegek is nagyon szivesen isszák és általánosan dicsérik. A **Ferenc József** keserűvíz gyógyszertárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható

Hajszolt az élet

Szerelmek, álmok, vágyak, ideák!
Tinéktek emelt várat két karom!
Robotba fojtva őrltem napjaim,
Mint régkivénült ócska szélmalom.

Röhejre torzult ajkam, jaj pedig
Véremmel telt a serpenyős kanál,
Hajszolt az élet, s tettre nógatott,
Mig lassan-lassan készen lett a vár.

Tündéri volt, fehér márvány falát
Bizarr képekkel festettem tele
S lelkem csókolta vágyam asszonyát,
Mint királynőmet vezettem bele.

Ez tegnap volt és mára kelve már
Romokban áll a tündérvár fala,
S fülembe zsong, hol járok mindenütt,
A kárörvendő gunyolók dala.

Törzsök József.

——oooOooo——

X Dr Bókay Zoltán egyetemi gyermekgyógyász professzor, rendelőjét az iparkamara palotájában, (Verbőczy u. 2. szám) alatt megnyitotta. Rendel: — délután 3—5 óráig.

— **A vitás régi koronatartozásokra illetékes magyar csehszlovák bizottságok megalakulása** és eljárási szabályaik közzététele tárgyában a Budapesti Közlöny 1931. julius hó 8-iki száma, a kir. felülvizsgáló és kiegyenlitő hivatal hirdetményét tartalmazza. A budapesti döntőbizottság magyar tagja dr Nyulászi János, csehszlovák tagja dr Hrase, a pozsonyi bizottság magyar tagja dr Pruzsinszky Károly. A döntőbizottságok határozatai ellen jogorvoslatnak nincs helye. A határozatok Magyarországon és Csehszlovákiában egyaránt végrehajthatók. Az elútasitási szabályok szerint az ellentmondások a kiegyenlitő hivatal fizetési meghagyása vételétől számitott harminc nap alatt legalább 4 példányban nyujtandók be a kiegyenlitő hivatalokhoz.

— **Ellopták a feje alól a kulcsot és azzal nyitották fel a pénzesfiókot.** — Nem mindennapi körülmények között fosztották ki egy miskolci kocsmárosné pénzesfiókját. A tolvaj előbb behatolt az asszony hálószobájába és a feje alól ellopta a fiók kulcsát, amelynek a segitségével aztán könyüszerrel hozzájutott a fiókban levő háromszáz pengőhöz. Lénárt Károlyné, akinek a Sztpéteri kapu 13. szám alatti házában van a kocsmája, hétfőn reggel, mikor felébredt és felöltözködött, a feje alatt levő párna alól ki akarta venni a kocsmában levő pénzes fiókjának a kulcsát, amelyet éjszakánként állandóan ott őrzött. Nagy volt azonban a megdöbbenése, amikor a gondosan őrzött kulcsot nem találta a párna alatt és hiába kutatta fel utána az egész házat. Rosszat sejtve sietett ki a kocsmájába, hol aztán nyomban megértette a kulcs eltünését. A pénzesfiókot félig kihuzva találta és benne volt a kulcs, — amelyet az imént rémülten keresett. A fiókhoz rohant, amelyet teljesen kifosztva talált. Többmint háromszáz pengőt vitt el a tolvaj belőle, aki a körülményeket úgylátszik nagyszerüen ismerhette. Tudhatta Lénárt Károlynénak a szokását és ezért előbb a szobába lopódzott be, ahol megszerezte a kulcsot, majd behatolt a kocsmába.

Gyászrovat

ELHUNYT URIASSZONY.

Széles körben keltett nagy részvétet az a hír, hogy özv. **Rajczy Vilmosné** sz. Wagner Ilona 79 éves korában Parádon elhunyt. Az elhunyt úriasszony férje a debreceni Üzletvezetőségnél, a forgalmi osztály csoportvezetője volt, éveken át, 27 éve lett özveggyé a jószívű, jókonyulelkü úriasszony, akit kiterjedt, előkelő rokonság gyászol.

A család a következő gyászjelentést adta ki:

Alulírottak mélységes fájdalommal, de Isten bölcs akaratában megnyugodva tudatjuk, hogy a forrón szeretett édesanya, nagymama, testvér, unokatestvér, sógornő, anyós és drága jó rokon, özv. **Rajczy Vilmosné sz. Wagner Ilona,** folyó hó 7-én, életének 79ik özvegységének 27-ik évében, Parád fürdőn hirtelen elhunyt. Drága halottunkat Debrecenbe hazaszállítva, f. hó 9-én, délután öt órakor fogjuk a Szent Anna uccai temető kápolnájából a róm. kat. egyház szertartása szerint tartandó beszentelés után a Szent Anna uccai temetőben levő családi sírhelyen örök nyugalomra helyezni. Az engesztelő szentmise áldozat folyó hó 11-én, reggel kilenc órakor fog az Egek Urának bemutattatni. **Drága emléked szerető szivünkben örökké élni fog!** Gyermekei: Rajczy Ilona férjével Lisznyay Szabó Jenővel. Rajczy Gyula feleségével Tordai Margittal. Rajczy Anna férjével Hajdú Lászlóval. Menye: özv. dr Rajczy Rezsőné. — Unokái: Simácziusz László, Rajczy László, Rajczy Kató, Rajczy Gábor, Rajczy Mária, Rajczy Ervin, Hajdú Lacika. Valamint testvérei az összes közeli és távoli rokonok nevében is.

———oooOooo———

Neuhauser János nyug. Máv. mozdonyfelvigyázó, 71. éves korában meghalt. Temetése folyó hó 8-án, délután négy órakor lesz a Szent Anna uccai temető kápolnájából, a róm. kat. egyház szertartása szerint a Szent Anna uccai temetőbe. — A temetést Gebauer temetkezési vállalat rendezi.

— **Tiz korbácsütésre és hétévi fogházra ítéltek egy kanadai magyart.** Winnipegből jelentik: Még a múlt év novemberében történt, hogy Szüts József három társával behatolt egy torontói kuglizóba, ahol revolvert szegeztek a pénztárosra s kiürítették a kassza tartalmát. Míg Szüts két társát hamarosan elfogták s már régóta ülik büntetésüket Ontario Portsmouth fegyházában, addig a furfangos Szüts pedig egészen mostanig szerencsésen bujdosott, mígnem szintén a hatóságok kezébe került, éppen abban a pillanatban, amikor azt hitte, hogy ütött a szabadulás órája. Szüts József ugyanis az édesanyjával együtt Windsor mellett szerette volna átlépni Kanada határát, hogy az Egyesült Államokba szökjék, amikor a határrendőrök elfogták és felismerve benne a körözött banditát, letartóztatták. A torontói rendőrbiróság a múlt héten ítélte el Szüts Józsefet, tiltott fegyverviselés, revolveres rablás, mások testi épségének veszélyeztetésének vádjával. A jogerős ítélet értelmében Szüts József hét esztendeig fog bűnhödni a tettéért a portsmouthi börtönben, s ezenkivül a bevonuláskor tiz korbácsütést kell elszenvednie.

Levente egyesületközi céllövőverseny

Szép sikerrel zajlott le a Debreceni Máv. Levente Egyesület lőterén megtartott céllövőverseny. A debreceni Máv. V. és VI. kerületi levente egyesületek vettek részt ezen a versenyen, melyek eredménye a következő:

50. méteres levente körcéltáblára öt értékelt lövés, (előzőleg 2 próba):

Csapatversenyben:

1. V. kerületi levente egyesület ötös csapata 21 egységgel.
2. MÁV levente egyesület ötös csapata 210 egységgel.
3. VI. kerületi levente egyesület ötös csapata 170 egységgel.

Levente egyéni versenyben:

1. Szentessy László V. ker. 45 egységgel.
2. Tóth József Máv. I. e. 45 egység.
3. Knorli István V. ker. I. e. 43 egys.
4. Csizmadia István V. ker. I. e. 43 e.
5. Károlyi Lajos V. ker. I. e. 42 e.
6. Földi József Máv. I. e. 42 egység.
7. Hatvani Gábor V. ker. I. e. 42. e.
8. Rácz Sándor VI. ker. I. e. 42. e.
9. Horváth Ferenc Máv. I. e. 41. e.
10. Berger József VI. ker. I. e. 41. e.

Oktatói egyéni versenyben:

1. Péterffy Jenő V. ker. főoktató 50 egységgel.
2. Fejes Sándor oktató V. ker..
3. Bartha József oktató.

A csapatversenyben résztvevők oklevél, a levente egyéni verseny első 10 az oktatói verseny első három helyezettje éremdíjazásban részesült.

— **Elkapta a gyorsvonat.** Kecskemétről jelentik: Kedden reggel a Szeged felől jövő gyorsvonat, midőn a félegyházi pályaudvaron áthaladt, elkapta Csányi Mária 17 éves cseléd-leányt és mindkét lábát tőből lemetszette. Csányi Mária az állomásfőnök alkalmazottja volt és át akart haladni a sineken, midőn észrevette a gyorsvonatot, megállott, hogy megvárja, míg az elhalad. A leány azonban oly közel állott a sinekhez, hogy a mozdony elkapta és a kerekek alá sodorta. A mozdonyt azonnal megállították, akkorra azonban a kerekek már elkapták a leányt s borzalmasan összeroncsolták. Azonnal felvették a vonatra és a kecskeméti kórházba vitték, ahol az összeroncsolt lábait levágták. A nagy vérveszteség következtében a leány állapota életveszélyes.

— **„Istentelen cellák" Oroszországban.** Londonból jelentik: A szovjetkormány a parasztság meggyökeresedett vallásos érzésének ellensúlyozására elrendelte az Istentagadó cellák kötelező alakítását, a kollektiv farmokon. A cellák erőteljes ateista propagandát lesznek hivatva folytatni a környékbeli lakosság körében. A cellák jelszava: „Mit ér a kollektiv mezőgazdaság az istentelenség nélkül?".

— **Autó és kerékpár karambolja.** — Tegnap éjjel tizenkét órakor, a debreceni görög katolikus templom előtt, Radics Ferenc 26 éves napszámos, — kerékpárjával összeütközött Tóth Lajos soffőr luxusautójával. Radics Ferenc a gépről leesett és jelentéktelen sérüléseket szenvedett. A könnyen sérült Radicsot a soffőr az autójára vette és a mentőállomásra vitte, ahol első segélyben részesitették. Majd pedig Tóth Lajos az autójával hazaszállította Radicsot Bercsényi ucca 2 sz. alatt levő lakására.

X Használt iskolakönyveket állandóan veszünk és eladunk, becserélünk **Antalffy József könyvkereskedés és antiquárium, Szent Anna és Varga ucca sarok. Telefon 612. szám.**

— **Önként jelentkezett a szökevény fegyencnő.** Budapestről jelentik: Lendvai Miklósné takarítónő tegnap délután az őt kisérő fegyőrök mellől megszökött. A fegyőrök később a Rákóczi-téren észrevették, hogy a megszökött fegyencnő többek társaságában, éppen szökésének izgalmas történetével kérkedik. A fegyőrök elakarták a szökevény asszonyt fogni, de a társaság férfi tagjai ebben megakadályozták őket. Nagy dulakodás támadt, miközben az asszonynak sikerült elmenekülnie. A dulakodók között volt az asszony férje, akit őrizetbe vettek. Lendvainét egész éjszaka keresték, de seholsem találták. Reggel öt órakor a megszökött asszony jelentkezett a főkapitányságon.

Anyakönyvi hirek

Születések: Papp Lajos földmüves leány Gizella. — Harsányi Béla vámőrnagy, fiú László. — Ádám János földmüves, fiú János. — Boda Károly gazd. akad. tanársegéd, fiú Gábor Kása István honvéd, fiú Béla. — Szabó Gábor kocsis, fiú Gábor. — Pósalaki Sándor bádogossegéd, fiú Sándor Papp Mihály hentessegéd, leány Róza Csecsődy Antal cipészmester, l. Eszter Molnár Bálint gazdálkodó, l. Emma Haczka Sándor napszámos, leány Éva Földi Mihály kubikos, fiú Mihály. — Fábián István földmüves, fiú István Szatmári József kereskedő, leány Irén

Házasságok: Varga Ferenc—Pápai Juliánna. Homola Sámuel—Pika M. á-rk.B.áriaüimcőfMcmfwypcmfywpcmf

Halálozások: Kovács Gyula rk. 3 hónapos, Előtvös ucca 69. szám. — özv. Murin Antalné szül. Csurka Mária ref. 73 éves, Kishegyesi út 40. szám. — Lakatos Ferenc rk. 3 hónapos, Pest ucca 4. szám. — Lukács Mária rk. 1 hónapos, Péterfiadülő 52. szám. — özv. Mezeh Mihályné szül. Tóth Zsuzsánna, ref. 83 éves, Vedresdülő 34 Trippon Mihály gk. 70 éves, Haláp 40 Bereczky Józsefné szül. Somogyi Lidia ref. 29 éves, Balmazujváros.

———oooOooo———

— **Perugiában a száskajárás miatt az autók csak lépésben tudnak közlekedni.** Rómából jelentik: Perugia környékén több faluban nagy száskarajok tüntek fel és nagy károkat okoztak a vetésekben és az erdőkben. Gázfelhőkkel sem tudták elpusztitani a száskákat, amelyek olyan sürün tepték be az útakat, hogy az automobilok csak lépésben tudnak közlekedni, teljesen lesasítva.

— **Budapesten, a tikkasztó forróságban sokan clájultak az uccán.** Budapestről jelentik: A fővárosban kedden 34 fokos hőség volt. A hőség miatt sokan rosszullettek a főváros uccáin. Szinte percenként hivták segitségül a mentőket, úgyhogy a mentőautók az egész nap folyamán permanenciában voltak. A kocsik vissza sem tértek egy-egy segélynyujtás után a székházba, hanem telefonon érdeklődtek, — hogy hol kell nekik segélyt nyujtani. Komolyabb baleset azonban nem történt, az ájult embereket magukhoz térítették és azok a maguk lábán folytatják útjukat.

Balatonföldváron

a Balaton legszebb, legkulturáltabb helyén

villatelkek

parcelláztatnak.

Árak: 8—12 pengőig, 48 havi részletre.

Csatornázás, vizvezeték, villany. Golf- és tenniszpályák. 70 holdas park, árnyas parti sétányok. Kaszinó. Modern szállodák.

O csó élelmezés.

Balatonföldvár fürdő rt. parcellázási irodája: Budapest, V. Bálvány utca 15. — Telefon: Aut 285-00. Balatonföldvár: Erdődy-sor, üzlethaz. — Mindkét helyen minden felvilágositás megkapható.

Kérjük telkeinket megtekinteni. Minden telekvevőnek utiköltséget Debrecen—Balatonföldvár és vissza megtérítjük.

H. Csengeri Julia, Debrecen, Ferenc József-ut 43. Telefon: 17-63.

DEBRECZEN

APRÓ-HIRDETÉSEKET

hétköznap este fél 8 óráig

szombaton este:

½10 óráig

vesz fel

a kiadóhivatal: József kir. herceg-utca 1. (Bika-épület)

Szombaton este ½10-ig adhatja fel apróhirdetését a Debreczen részére.

Kis meséskönyv

A LÉGHAJÓ ÉS KAPITÁNYA

A büszke léghajó gázzal és méltósággal telve emelkedett a reggel ködében a város fölé. Emberek és házak maradtak alatta és ő úgy érezte, hogy ő kitűnő valaki, aki miniszterek, királyok és pápák fölött előkelő magasságban lebeg.

— Hálátlanok, — förmedt gőgösen a kosárban ülőkre — meg sem köszönitek a nagy jót, amit veletek cselekszem. Fölhoztalak ide a mérhetetlen magasságba, titeket, kis hangyákat ...

— Csak lassan öregem, — mondta a léghajó kapitánya, — igaz hogy fölhoztál ide minket, de te magad hogyan kerültél ide? Mi fujtunk föl akkorára, te nagy darab üres rongy, a mi munkánkon híztál gömbölyűre a mi jóvoltunkból lebegsz itt és akkor válsz megint üres ronggyá, amikor mi akarjuk ...

Az ilyesmit nevezik klikknek

AZ UJSÁGIRÓ

A nagy, finom, előkelő és befolyásos ujságíró meghalt. Az angyalok rögtön szárnyukra vették a lelkét és a kitűnő férfiu nagyon hamar megérkezett a mennyország kapujához. Be akart vonulni, azonban Szent Péter az útját állta.

— Polgári foglalkozása? — kérdezte katonás szigorusággal.

— Ujságíró.

— Megtelt! — mondta Péter röviden és becsapta az ajtót.

— Méltóztassék talán a pokolba menni! — tanácsolta az egyik angyal jóindulattal.

— Nekem mindegy! — szólt az ujságíró és lement a pokolba.

— Ujságíró? — kérdezte a pokol ajtónállója rémülten. — Nincs hely!

És ő is becsapta az ajtót.

Az ujságíró nem esett kétségbe. Megvonult egy lakatlan csillagon és ott lapot alapitott.

Egy hét mulva szabadjegye volt úgy a mennyországba, mint a pokolba.

—000000—

— Franciaországból újabb munkásmegek érkeztek vissza Sárvárra. — Szombathelyről jelentik: Franciaországba és Belgiumba kivándorolt selyemgyári munkások közül újabb tömeg érkezett vissza Sárvárra miután Franciaországban is munkanélkülieskké váltak. A szerencsétlen emberek tele vannak panasszal és jajjal. Elmondották, hogy milyen kegyetlenül bántak velük a francia gyárakban, — abban a pillanatban, amint munkanélkülieskké váltak. Amíg a gyár érdekeit szolgálták 30—40 frankért kapták meg a lakásaikat, amint azonban munkanélkülieskké váltak, ugyanazt a lakást 130—140 frankért adták nekik. Amikor panaszkodtak, hogy a szerződésben kikötött joguk szerint nekik a visszaútazási költség is jár — ami igen tekintélyes összeg, fejenként 300—400 frank —, a gyárigazgatók a szemükbe nevettek. Általános a panaszuk a nemzetközi jegyváltó irodára is, — ahol még azt sem biztositották a számukra, hogy a családok közvetlen kocsiban tehessék meg az útat Szombathelyig, illetve Sárvárig. Amíg Szombathelyre érkeztek ötször kellett átszállaniok. Azt persze mondani sem kell, hogy mindenütt hatalmas károsodás érte őket, mivel a csomagjaik egyrésze tönkrement. Most minden pénz nélkül, reményeiktől megfosztva élik a legkétségbeejtőbb bizonytalanságot a vas- és sárvári munkanélküliek.

— Hármas ikrei született egy szegény napszámos feleségének. Veszprémből jelentik: Doba községben, Domonkos Elek napszámos felesége három egészséges fiúgyermeknek adott életet. Az asszonynak 1929-ben és 1930-ban is ikrei születtek. A szülők földhöz ragadt szegények.

Kaszával fenyegette meg a képviselőjelöltet és a rendőrkapitányt

A debreceni törvényszék három hónapi fogházra itélt egy handabandázó hajduböszörményi napszámost.

Érdekes bünügyet tárgyalt tegnap a debreceni törvényszék. — A vádlott egy hajduböszörményi napszámos, Sánta Mihály volt, akit a debreceni kir. ügyészség hatósági közeg elleni erőszak miatt fogott perbe.

Sánta Mihály ügye szorosan összefügg a mostani képviselőválasztással s egyben jellemző, hogy az egyes kerületekben a felelőtlen és fékevesztett ellenzéki agitáció milyen káros hatást tett az egyszerübb és tanulatlanabb emberekre.

A hajduböszörményi választás napján történt ugyanis, hogy amint Sánta Mihály böszörményi földmüves kaszával a vállán haladt az uton, éktelen haragra gerjedt, amikor megpillantotta a kerület köztiszteletben álló kormánypárti jelöltjét, dr Uzonyi Györgyöt. Uzonyi éppen a városi tisztiorvossal és a rendőrkapitánnyal beszélgetett.

Sánta az uton megállt velük szemben és a vádirat szerint lekapta válláról a kaszát, megforgatta a feje fölött s igen fenyegető magatartást tanusitott. A dühös, fenyegető mozdulatokat mások is észrevették és a rendőrök azonnal közrefogták Sántát, akit beszállitottak a debreceni ügyészségre, — ahol hatósági közeg elleni erőszak cimen indult meg ellene a bünvádi eljárás.

A debreceni törvényszék előtt Sánta Mihály atgadta azt, mintha ő bárkit is megfenyegetett volna. Azt állitotta, hogy az emlitett napon kissé italos volt, de nem fenyegetés végett, hanem csak azért rázogatta a kabátja ujját, mert nagy volt a meleg. Eszeágában sem volt az urakat megtámadni vagy megsérteini.

A bizonyitási eljárás lefolytatása után a bíróság Sánta Mihályt három hónapi fogházra itélte.

Az itélet ellen a vádlott az itélőtáblához fellebbezést jelentett be.

— Kolostorba szökött és főbelőtte magát egy sikkasztó román kapitány. Budapestről jelentik: A Piatraneamban gyakorlatozó 11-es galaci gyalogezrednél sulyos sikkasztásokat fedeztek fel. A sikkasztásokat Viktor Sachini kapitány követte el, aki még tettének felfedezése előtt egy közeli kolostorba szökött, ahol főbelőtte magát és meghalt.

— Tüzgyujtás közben halálra égett egy kereskedő felesége. Budapestről jelentik: Borzalmas szerencsétlenség történt a Dob uccza 32. számu ház egyik földszinti lakásában. Gewelb Salamon kereskedő 56 éves felesége a konyhában foglalatoskodott és tüzet akart gyujtani. A tüz gyujtásához már előkészitett mindent és egy ujságpapirost gyujtott meg. Közben azonban az ujságpapir lobogó lángja belekapott az asszony pongyolájába és néhány pillanat alatt teljesen lángba boritotta. Sikoltozva rohant fel és alá a szerencsétlen asszony a konyhában, de ezzel még jobban fokozta a lángok erejét. Végül is a szomszédok siettek segitségére, akik pokrócokat donbáltak rá és igy sikerült ruháját eloltani. A szerencsélen nő ekkorra azonban már rendkivül sulyos égési sebeket szenvedett, ugy, hogy eszméletlenül rogyott össze. A kihivott mentők beszállitották a Rókus kórházba, ahol nagy kinok között, két óra mulva kiszenvedett.

— Két német diák agyonlőtte magát Göttingenből jelentik: A Jaan játszótér közelében egy padon vasárnap reggel halva találták egy ottani tanító diák fiát. A fiatalember revolverrel halántékon lőtte magát és azonnal meghalt. Tettének oka ismeretlen. — Tegnap este egy 12 éves tanuló nagyszüleje lakásán agyonlőtte magát. — Nagyatyja a rossz bizonyitványa miatt elverte, mire a fiú a szomszéd szobába ment. Nagyatyja később ott találta meg, keresztüllőtt szívvel.

— Bünvádi feljelentések a kettős ajánlások miatt. Zalaegerszegről jelentik: Az alsólendvai kerület választási biztosa 259 olyan választó ellen tett feljelentést, akik két jelölt ajánló ivét irták alá. — Az ügyészség a feljelentett választók ellen meginditja az eljárást.

X Piros rózsa, kék nefelejts. — Springer boltját elnefelejtsd. Levélpapir újdonságok, friss fényképészeti filmek és lemezek. Springernél. Tankönyvek, külföldi bélyegek állandó vétele és eladása.

— Megmérgezte magát egy szaklap szerkesztője Budapestről jelentik. — Hétfőn este a Tárogató út 16. számú házból a Rókusba szállitották vitéz Bollai Gyulát, az Autó és Motorujság szerkesztőjét. Kodein-porokkal megmérgezte magát. Állapota sulyos. Búcsúlevelet irt a rendőrségnek és arra kérte benne, hogy ne nyomozzanak az ügyében, mert öngyilkosságért senkit sem terhel a felelősség.

— Mi van Bata magyarországi letelepedésével. Budapesti jelentés szerint Baták váratlanul visszavonták az iparengedélyre vonatkozó kérelmüket. Ezzel tulajdonképen tárgytalannak volna tekinthető magyarországi letelepedésük, ha csak most valamely vidéki iparhatóságnál nem kisérik meg az iparengedély megszerzését.

— A gyorsasági őrület az iszákosság egy neme. — Sir Napier Shaw, hires angol meteorológus, a londoni nemzetközi tudományos kongresszuson tartott előadásában kijelentette, hogy a modern gyorsasági őrület jóformán az iszákosság egy ujabb faja, mely lassanként kiszoritja helyéből a szeszesitalokat. — A fiatalabb nemzedék tobzódik a mind sebesebb járásu autók gyorsaságában, mint a részeges ember az italban.

— Rémhirterjesztés cimén letartóztattak egy bukaresti szerkesztőt. — Bukarestből jelentik: Brailában letartóztatták Crisant, a Curentul szerkesztőjét, mert a Banca Generala moratóriuma alkalmából lapjában riasztó hireket közölt. Ez az első letartóztatás a belügyminiszter uj rendelete értelmében, amely szigorun megtiltja a gazdasági rémhirek terjesztését.

Vásároljon a „Debreczen"-ben hirdető cégeknél.

Csak egy mosolyt

Kedves menyasszony.

A vőlegényjelölt megpillantja a kiszemelt gazdag jövendőbelijét, és rémülten sugja a házasságközvetitőnek:

— Ember! De hiszen ez a nő olyan csunya mint az éjszaka. És most látom, hogy még sántit is.

— Mondhatja kérem mindezeket hangosabban is, — jegyzi meg a házasságközvetitő — mert önnagyságа süket is.

A jó inas.

— Mialatt a nagyságos ur távol volt, egy ökölvivó járt itt és le akarta ütni a nagyságos urat.

— És te mit mondtál neki?

— Nagyon sajnálom, de a nagyságos ur nincs itthon.

Lehetőség.

Biró: Mondja tanu, nincs rokonságban a vádlottal?

Tanu: Nem merek rá, meges küdni.

Biró: Miért?

Tanu: Én tudniillik lelenc vagyok, kérem.

RÁDIO

SZERDA, JULIUS 8.

9.15: A m. kir. József nádor 2. honvédgyalogezred zenekarának hangversenye.
9.30: Hirek. A hangverseny folytatása.
11.10: Nemzetközi vízjelzőszolgálat. Vizállásjelentés magyarul és németül.
12.00: Déli harangszó az Egyetemi templomból, időjárásjelentés.
12.05: Jaróka Feri és cigányzenekarának hangversenye.
12.25: Hirek. A cigányzenekar hangversenyének folytatása.
1.00: Pontos időjelzés, időjárás- és vízállásjelentés.
2.45: Hirek, élelmiszerárak, piaci árak, árfolyamhirek.
4.00: B. Czeke Vilma meséi.
5.00: „Ahogyan a törvény születik." Baresa Zoltán dr. előadása.
5.30: Marik Irén zongorahangversenye.
6.00: „Gyermektragédiák." Irta és felolvassa Wiesingerné Kádár Ildikó.
6.30: A Székesfővárosi Zenekar hangversenye. Közreműködik Országh Tivadar hegedűművész. Karnagy Bor Dezső.
7.45: Magyari Imre és cigányzenekarának hangversenye.
8.30: Kabaré est. Rendező Békeffy László.
Szünetben: Lóversenyeredmények.
Az előadás után: Pontos időjelzés, időjárásjelentés, hirek.

Árlejtési hirdetmény.

A debreceni ref. egyház az iskoláinál szükséges körülbelül 4000 q hasáb tüzifa és 1700 q porosz felsősziléziai koksz szállitására árlejtést hirdet. A zárt irásbeli ajánlatok az egyház iktató hivatalába (Kálvin tér 17.) julius hó 15-én délelőtt 12 óráig adandók be.

Közelebbi feltételek megtekinthetők a gazdasági hivatalban (Kálvin tér 17.) és ajánlattevők által aláirandók.

Debrecen, 1931 julius hó 7.

Gazdasági gondnok.

SPORTHIREK

A titokzatos athéni mérkőzés körül ujabb vizsgálat indult meg

Ismeretes, hogy a Bocskai egyiptomi turája alkalmával utközben Athenban kiszállt és titokban egy mérkőzést játszott, amely 2:2 arányban döntetlenül végződött. A titkos mérkőzés azonban egy párisi lap nyomán kiderült és akkor a turát vezető Zempléni Gusztáv és Rauchmaul tréner is kénytelenek voltak beismerni, hogy a mérkőzést tényleg megtartották, de azt állitották, hogy az csak tréning jellegü volt és a görögök felkérésére történt.

A dolog azonban most ujabb fordulatot vett. *kiderült, hogy a Bocskai a titkos mérkőzésért pénzt is kapott a görögöktől és a turavezetőség a pénzt felosztotta a játékosok között, egy-egy játékos 35 pengőt kapott fejenkint.*

A Bocskai elnöksége most vizsgálatot inditott ebben az ügyben és tegnap kihallgatta az összes játékosokat. A kihallgatások közben szenvedélyes jelenetek is voltak. Döntés még nem történt ebben a kényes ügyben. Zempléni fővárosi képviselő emiatt már benyujtotta lemondását és azt a Bocskai elnöksége el is fogadta. A Bocskai vezetősége a felosztott pénzt le akarja vonni a játékosok fizetéséből, de ebbe azok nem akarnak belemenni.

Ilyen kényes ügy és ehhez hasonló még nem foglalkoztatta a sportközvéleményt. A helyes állás pont az lenne, hogy a turavezetőséget szigoruan felelősségre kell vonni és anyagilag is, mert a titkos mérkőzés az egyesületet megkárositotta, de viszont a játékosokat nem szabad ebben az ügyben zaklatni, mert ők parancsra játszottak és elkésett dolog lenne már a kapott pénzt is visszakövetelni. Az ügyben különben még érdekes fordulatok várhatók.

A Slávia Prágában csak eldöntetlent ért el az olaszok ellen a Középeurópai Kupában.

Prága, jul. 7. A Róma—Slávia 1:1 (1:1). Középeurópai Kupamérkőzés. Slávia-pálya. 17 ezer néző. Biró: Mercet (Svájc). — A második mérkőzést julius 12-én vasárnap Rómában játszák.

A Slávia döntetlenje nagy meglepetés és mivel a második mérkőzést Rómában kell lejátszani a formában lévő olasz csapat ellen, valószinü, hogy a Slávia is kiesik a Középeurópai Kupa további küzdelmeiből.

A Beszkárt győzött Nagyváradon.

Nagyvárad, jul. 7. A Beszkárt—Nagyváradi Atletikai Club 2:1. — (félidő: 0:0).

Gabrovitz győzelme a BSE. tenniszversenyén.

Budapest, jul. 7. A BSE tenniszversenyében ma a férfi egyes és vegyespáros döntőjét játszották le ugy, hogy most már csak a kizárásos számok vannak hátra. A férfi egyest Gabrovitz nyerte, a párost pedig Gabrovitz—Gönczné.

A BOCSKAI JÁTÉKOSAI KÉT HETI PIHENŐRE MENNEK

Julius 26-án ujra, most rövidebb lélegzetü turára indulnak a Bocskai játékosok s valószinüleg Breslauba mennek, ahol a bécsi Admirával kerülnek össze.

———oooOooo———

A BUSE JUBILÁRIS ATLETIKAI VERSENYE

A Berettyóujfalui Sport Egylet 1931 évi julius hó 19-én az Egylet fennállásának 20-ik évfordulója alkalmából zászló-avatási ünnepéllyel kapcsolatban báró Vay Lászlóné, báró Vay László Biharvármegye főispánja, dr. Fráter László Biharvármegye alispánja dr. Szilágyi Lajos kir. kamarás, képviselő, dr. Miskolcy Pál korm. főtanácsos, felsőházi tag díszvédnöksége mellett: országos jubiláris atletikai versenyt rendez, Biharvármegye bajnokságáért. Nevezési feltételek megtudhatók Kiss Antal társelnöknél Berettyóujfalu.

FELHIVÁS

Felkérem a Csigekerti FC összes játékosait, hogy folyó hó 8-án, szerdán este fél 8 órára szakosztályi gyülésre megjelenni szíveskedjenek, aki nem jelenik meg, az a csapatból törölve lesz. Tárgy: éremmérkőzés megbeszélése, igazolvány kiállítása és csapatösszeállítás. Pontos megjelenést kér az Intéző.

KÖZGAZDASÁG

Terménytőzsde

A készáruvásáron nem volt forgalom a búzából és a rozsból, ügyhogy az árakban sem történhetet változás.

Határidőüzlet: Tengeri: juliusra 13.35, 40, 42, 44, zárlat 13.44—46, augusztusra 13.40, 43, 44, 40, 38, 43, 44, zárlat 13.46—48, szeptember 13.43, 44, 46, zárlat 13.50—52, májusra 11.80 82, 80, 70, 71, 75, 76, zárlat 11.75—76.

Tranzitó tengeri: juliusra 10.70.

A készáruüzlet hivatalos árjegyzései: Búza: tiszai 77 kg 14.45—14.60, 78 kg 14.60—14.75, 79 kg 14.80—15.10, 80 kg 14.90—15.20, ftiszai, jászs. 77 kg 14.15—14.30, 78 kg 14.30—14.45, 79 kg 14.50—14.70, 80 kg 14.60—14.75 dtúli, pestv., bácskai 77 kg 13.90—14.05, 78 kg 14.05—14.20, 79 kg 14.30—14.50, 80 kg 14.40—14.60.

Rozs: pestv: 13.55—13.75, egyéb rozs 13.55—13 75, tak. árpa I. 16.50—17.00, tak. árpa II. 16.00—16.25, felső magyarországi sörárpa 18.50—21.00, egyéb sörárpa 17.50—18.00, uj árpa szai tengeri —.—, egyéb tengeri 13.70—13.85, zab I. 25.50—26.00, zab II. 25.00—25.50, korpa 12.50—12.75.

A termény és magpiac félhivatalos árjegyzései: Biborhere 31.50—33.00, lenmag 16—18.

HIVATALOS VALUTA- ÉS DEVIZAÁRFOLYAMOK

Pénznemek: Angol font 27.82—27.97 belga 79 70—80.10, cseh korona 16.98—17.10, dán korona 153.00—153.60, dinár 10.04—10.12, dollár 572.00—575.000, francia frank 22.50—22.80, Holland forint 230.00—231.00, lengyel zloty 63.85—64.25, lei 3.40—3.44, leva 4.12—4.18, lira 29.95—30.25, német márka 136.00—136.60, norvég korona 153.30—153.90, osztrák schilling 80.50—80.90, svájci frank 110.75—111.35. svéd korona 153.50—154.10.

FA- ÉS SZÉNSZÁLLITÁS A DEBRECENI RENDŐRKERÜLET RÉSZÉRE.

A debreceni kereskedelmi és iparkamara közli érdekeltségével, hogy a m. kir. rendőrség debreceni kerületének főkapitánysága 3500/1931. köz. sz. alatt, a kerületi főkapitányság és az alája rendelt kapitányságok és kirendeltségek leszállítására nyilvános versenytárgyalást hirdet az alábbi feltételek mellett:

szállítani kell:

a debrecen i rendőrségi palota részére 1100 q hazai gázgyári kokszot, 1200 hazai brikett és 800 q hazai tüzifát,

a nyiregyházi kapitányság részére 889.60 q hazai darabos szenet és 178 q hazai fát,

sátoraljaujhelyi rendőrkapitányság részére 388 q szenet és 77.60 q fát,

miskolci kapitányság részére 1227 q szenet, 245 fát,

hajduböszörményi rendőrkapitányság részére 280.60 q szenet,

hajdunánási rendőrkapitányság részére 172.80 q szenet,

hajduszoboszlói rendőrkapitányság részére 140 q szenet,

hajduhadházi rendőrkapitányság részére 172.20 q szenet,

kisujszállási rendőrkapitányság részére 207 20 q szenet,

turkevei rendőrkapitányság részére 196 q szenet,

összesen 1100 q hazai kokszot, 1200 q hazai brikettet, 3673.40 q hazai szén, 1299.60 q hazai fát.

Ajánlatok csak hazai gázgyári kokszra, hazai termelésü brikettre, jobb minőségü hazai szénre, 3500—4000 kalóriás és 2 éves vágásu hazai cser vagy tölgyfára lehet beadni. A fának 20 százaléka pedig dorong kell, hogy legyen.

Ajánlati lap és részletes feltételek a kerületi gazdasági osztálynál (rendőrségipalota I. em. 51. sz. ajtó) díjtalanul kapható.

Ajánlatok a feltételekben megadott címzéssel 1931 julius hó 31-én délelőtt 12 óráig lehet beadni a ker. főkapitányság címére.

ORSZÁGOS VÁSÁROK SORRENDJE

Július 8-án: Balatonfüred, Mány. Monoszló. Állatvásár: Csorna, kirakodóvásár: Pápa.

Július 9-én: Edelény, Hajdúhadház, Keszthely. Állatvásár: Mezőkövesd, Devecser (sertésvásár nincs).

Július 10-én: Tiszaluc. Marha- és sertésvásár: Mezőberény.

Július 11-én: Állatvásár: Hódmezővásárhely. Lóvásár: Mezőberény.

Július 12-én: Alberti, Csépa, Szőreg. Állatvásár: Ráckeve. Kirakodóvásár Hódmezővásárhely, Mezőberény.

Szerkesztői üzenetek

Hüse. Ön azt kérdi hogy a saját házában a lakbért kikkel becsültesse fel hivatalosan. A kérdést nem értjük. Ha adózási célból, illetve az adólap megváltoztatása céljából van erre szükség, úgy az adóhivatalától kell kérni felülvizsgáltatást. Egyéb célból ez felesleges is volna, hiszen ha kötött lakások vannak a házban, akkor az 1917. évi bér az irányadó, ha nem kötött lakások, akkor meg a tulajdonos szabja meg a bér összegét.

Lépjen be a Debreczen előfizetőinek táborába.

APRÓHIRDETÉSEK

Az apróhirdetések dija hétköznap 10 szóig 40 fillér, minden további szó 4 fillér: vasárnap 10 szóig 60 fillér, minden további szó 6 fillér. Vastag betükből álló, valamint levelezési rovatban elhelyezett apróhirdetések dija kétszeresen számittatik. Apróhirdetések csak a dij előzetes lefizetése mellett közöltetnek. A közlési dij vidékről postabélyegben is beküldhető. A kiadóhivatalban hagyott cimek csupán kiadóhivatalunkban, József kir. herceg-utca 1. (Bika-bérház) tudhatók meg. Hirdetési ügyekben Telefonon a 788 nyujt felvilágositást.

Alkalmazási nyer nő

Bejárónőt
fiatalt jó bizonyitványnyal mindenesnek felveszek. Gerő, Piac 58., II. lépcső. 873

Ügyes
kifutóleányt azzonnal felveszek. Piac 58., IV. lépcső, II. 35. 872

Gyakorlott
segédleányok és tanulólányok felvétetnek. Bakóczy varroda, — Batthyányi u. 3. 880

Élelmiszer
üzletben, ügyes nő óvadékkal felvétetik, ajánlatok üzletvezető jeligére a kiadóba kéretnek. 903

Egy
ondoláló kisasszony felvétetik, Hadházi u. 5. szám. 890

Alkalmazást nyer férfi

Kifutót,
vagy tanulót sütődében felveszek, Fésüs, Cegléd ucca 18. sz. 907

Házmester
nagy fiával július 15-re felvétetik. Hatvan 60. 869

Kifutófiu
jól iró, 15 éven aluli, erős testalkattal felvétetik. Jelentkezni szülővel együtt ma délután négykor, Sas u. 4., udvaron. 870

Majoros
cselédet kommencióra augusztus 1-ére felfogadok, kinek 14 éves gyereke van. Jelentkezhetnek Gazdák Bankja, Kossuth u. 877

Irodai
teendőkben jártas fiatalembert felvesz Lindenfeld, Dégenfeld tér 7. sz. 885

Kocsmaüzletbe,
intelligens, fiatal nős kimérő, kaucióval felvétetik, Szent Anna u. 46. szám. 900

Asztalos-
segédet, ki finom pulituros munkába teljes jártassággal bir, felvétetik, Kút ucca 104. sz. 891

Fodrásztanuló
jobb családból való, fölvétetik. Balogh, Szoboszlai út 4. 884

Gazdasági termények

Tengeri
eladó, ötven mázsa, Vendég ucca 79. sz. 909

Társ

Szabadalmam
értékesitéséhez némi tőkével társat keresek. Ajánlatokat „Üzletember jeligére kéretnek. 904

Oktatás

Gyorsirást,
gépirástkipróbált s könnyü módszerrel tanitok Darabos ucca 1. szám, első emelet. Található vagyok félegy órától félkettő óráig s este fél hét órától.
745—VII—12-ig

Kerti butorok
legtetszetősebb kivitelben, legjobb minőségben, legolcsóbb gyári árban beszerezhetők a
Debreceni Vas utorgyár
R.-T.-nál, Ispotály-u 5. Telefon 6-46.

Bútor

Diófa
ebédlő és 2 rézcsillár eladó. Hatvan u. 50. 882

Vegyes

Teavaj
centrifugális géppel, — édes tejszinből készült, jóízű, naponként mindig frissen negyed kg-os és nagyobb csomagolásban is kapható. Cím a kiadóban. xxx

Eladó
jó vendéglői moslék. — Pálvaudvari vendéglő. 808

Német
kisasszony és egy tanítónő a nyári szünidőben a gyermekeket — minden délután a Nagy erdőn foglalkoztatják. Cím: Csapó u. 41., keresztépület 886

Autó, motor, kerékpár

ALKATRÉSZEKET
kerékpárjához, motorjához ne vegyen addig, amíg áraimat meg nem tekintette. Bodnár, Csapó ucca 68. szám.
9-h vv.

Elektromtor
eca 1 lóerős, megvételre kerestetik. Cím: Széchenyi ucca 55. sz. 911

Elelmiszer, ital

Teavaj,
centrifugális géppel, — édes tejszinből készült, jóízű, naponként mindig frissen negyed kg-os és nagyobb csomagolásban is kapható. Cím a kiadóban. xxx

Ajánlat

Poloskairtást
ctángázzal vagy szabadalmazott folyadékszerrel és lakások vizsgálását felelősséggel és megbízhatóan végzem. Poloska, sváb és patkányirtószer kapható Kossuth ucca 47. Nánássy. Telefonhivóm 845.
691

Paplanlepedő
varrás 1.50, férfiing 1.20, gépendli mtr 10 fillér, monogram 20 fillértől. Kézi- és gépihímzés, gyönyörű kivitelben, olcsón készül. Sas ucca 2. sz.
6 h v. v.

SZEMüvegek, hőmérők és látszerek legolcsóbban — **Paulo** vésnök, bélyegzőkészítő és látszerkereskedőnél, Batthyányi u. 22 szám 16h—vv.

Teavaj,
centrifugális géppel, — édes tejszinből készült, jóízű, naponként mindig frissen negyed kg-os és nagyobb csomagolásban is kapható. Cím a kiadóban. xxx

Padlólakkok
speciális minőségben, magasfényű a legszebb szinekben, olcsó árban Kapható **Stern** festéküzletében, Piac u. 10. Bikával szemben. — Ugyanott biztos hatású irtószert vásárolhat olcsón, poloska, svábbogár, patkány és egér irtására. VV

Füvet
feles kaszálásra kiadok Jelentkezhetnek Gazdák Bankja, Kossuth-ucca. 878

Petőfi Sándor-féle
emléktáblás házban, a Batthyányi ucca 16. sz. udvari üzletben, szenzációs rendkívül olcsó férfi ruhaszövet vásár, míg e készlet tart. Van közöttük sokféle szinben gyönyörű gyapju ramgárnok, csoda szép angolos mintáju sevriotok, sötétkék, és fekete gyapju szövetek, ezenkívül az alant felsorolt cikkeket rendkívül olcsón minden elfogadható árban teljesen kiárusitom, u. m. bembergek, sevillák, barcelonák, tiszta selyem georgettek, crepdesinek több szinben. Nyers selymek, shantungok a legujabb divatú sárga crepdesin és sárga selyem shantung. Lüsztrek, bureltek, nyári férfi és női ruhavásznak, fekete szövet maradékok pincér nadrágokra. Ezenkívül gyönyörű nyári nadrágra való anyagok, valamint divatkék anyagok nyári férfi kabátokra. Most tehát mindenki jól jár, ki ebből a férfi és női ruha anyagokból vásárol, mivel ilyen kedvező vétel ritkán találkozik.

Jön az amerikai
hőhullám! Siessen Bálint Irén női divat szalonjába, míg nem késő. (Kossuth u. 42.) A legszebb és legujabb divat modellek után készülnek complék, kabátok, kostümök 16 P-től, estélyi és uccai ruhák 6 P-től. VII—8-ig

Üdülés
a Szamos parton, napi 2—3 pengőért, ápolt homok strand 20 fillér naponta. Felvilágositással szolgál előljáróság, Nábrád, (Szatmár m.) 372-VII-13.

Aranyat,
brilliánsat, fogaranyat legmagasabb árban veszek, órajavítás szakszerüen, jótállással, — Bercsényi Béla órás, Simonffy ucca 2 szám. 848

Ingóságvétel

Tört aranyat,
fogaranyat a legmagasabb árban vesz Haás Janka aranybeváltó Simonffy ucca 7. szám. 912—VII—10.

Boroshordókat
veszek, ár, nagyság megadandó. Klement, Piac ucca 42. sz. 836

Kereslet

2—3 tonnás
gyorsteherautót, kizárólag jó állapotban, készpénzfizetés ellenében keresek. Reichmann, — Széchenyi u. 22. 477

Elveszett
kedden délután háromnegyed 5 és egynegyed 6 óra között a Déri-múzeum előtti úttesten egy ezüst öngyujtó. Becsületes megtalálója szolgáltassa be, jutalom ellenében Ramminger hölgyfodrász, Szent Anna ucca 12. 908

Iroda

Piac uccán
75. szám alatt kiadó orvosi rendelőnek, s irodának, vagy garsonnak különbejáratú két szoba, fürdőszobával, első emelet. (fv.)

Kiadó lakás
egy szobás

Egy szoba,
konyha, fáskamara kiadó. Sósszalonna eladó. Teleki 5f 813

Egy
uccai és egy udvari — szoba kiadó. Rothermere u. 55 871

Kiadó
házaspárnak egyszobás, udvari pencelakás. — Vár ucca 5 879

Egy szoba,
konyha, augusztus hó 1-ére kiadó. Csapó u. 34. szám. 888

Egy
csinos uccai szoba, konyha kiadó. Nyugati ucca 34. sz. 894

Kiadó lakás
két szobás

Postatisztek figyelmébe!
Átadom Hatvan ucca 6. számú bérházban harmademeleti 2 szobás lakásom. Cím a kiadóban. 866

Kétszobás
lakás kertes udvarban augusztus 1-ére kiadó. Varga u. 27. 529

Kétszobás
lakás mellékhelyiségekkel, parkirozott udvarban kiadó. Lorántffy u. 13. sz. 823

Kiadó
kétszobás, előszobás lakás, mellékhelyiségekkel, augusztus 1-re, Kiss Ernő cukrász, — Batthyányi ucca 26. sz. 905

Kiadó
újonnan épült két szoba, fürdőszobás lakás, konyhával, József kir. herceg ucca 9. szám alatt. 879

Kiadó lakás
három szobás

3 szobás,
összkomfortos lakás a ref. egyházi bérpalotában, III. kapu., II. em. 18a. alatt, 2000 pengőért kiadó. Értekezni a lakónál, vagy a gondnoki hivatalban, délelőtt 10-től 1 óráig. 811

Háromszobás,
emeleti, udvari komfortos lakás, novemberre kiadó, József kir herceg ucca 12. 853

Egész ház,
augusztus hó 1-ére kiadó, modern lakás. Értekezni lehet Fényes ügyvéddel F

Egy
három sé egy ötszobás, modern másodemeleti lakás augusztus 1-ére kiadó. Piac u. 68. 172—VII—10.

Háromszobás
uccai lakás aug. 1-ére kiadó. Porszívógép és könyvszekrény eladó. Darabos u. 7. 868

Ujonnan épült
három szoba, előszoba, konyha, spájz, pince, augusztus hó 1-ére kiadó, Bercsényi ucca 30 szám. Értekezni lehet Bercsényi ucca 18. sz.

Kiadó lakás
nagyobb

Modern
négy szoba, hal, fürdő- és cselédszoba, kamara fásitott udvar kiadó, Csapó 59. 881

Négyszobás,
modern, fürdőszobás lakás kiadó. Rákóczi u. 8. szám. 883

Butorozott szoba

Különbejáratú
bútorozott szoba, lakónélküli udvarban kiadó, Bercsényi ucca 37 szám. 832

Különbejáratú
csinosan bútorozott szoba kiadó, Klein, Dégenfeld-tér 3. szám. 811

Diszkrét,
uccai bútorozott szoba, azonnal elfoglalható, Kazinczi ucca 7. szám, kaputól első ajtó 878

Komfortos,
földszinten, elegánsan bútorozott szobák, úriembernek kiadó, Hegedüsné, Svetits-palota 874

Intelligens
özvegy úriasszonynál, tiszta bútorozott szoba olcsón kiadó, fiatalembereknek, vagy pedig egyedül álló úrinőnek, Kút ucca 24. sz. vv.

Egy
különbejáratú szép bútorozott szoba kiadó, Kálvin-tér 5. sz. 867

Atadó üzlet, vendéglő

Fodrászüzlet
biztos megélhetést — nyujtó, elköltözés miatt azonnal, olcsón eladó. Cím a kiadóban. 815

Fűszerüzlet,
elköltözés miatt eladó, berendezés külön rs. Cím a kiadóban. 887

Üzlet, mühely, raktárhelyiség

Üzlethelyiség
nagy kirakatos, mindenre alkalmas, Csapó ucca 41. szám alatt, Rákóczi piaccal szemben kiadó. Értekezni Szent Anna ucca 7. sz. 902

Egy
nagy üzlethelyiség, aug hó elsejére kiadó, Csapó ucca 34. sz. 889

Kiadó
egy kitünően menő üzlethelyiség, szeptemberre. Értekezhetni lehet József kir. herceg ucca 12. szám. 854

Ingóság eladás

Gyermekkocsi
féderes, sülyeszthető, teljesen jókarban eladó, Nap ucca 5. szám Nagy. VII-12-ig.

Ruhaszekrény,
üvegajtóval, konyhabútor, spájz berendezés, vaságy, Széchenyi ucca 34. szám, emelet. 896

Csépléshez
alkalmas, mindenféle zsák eladó, Nap ucca 3. szám. 899

Kertiszékek,
épületgerendák, fazon vasablak, istállóajtó, fajgalambok, galambház, eladók, Búsi ucca 11. szám. 898

Kétszárnyú
üvegajtó, tokkal eladó, Rákóczi ucca 27. szám. 893

Irógép 120 pengőért
„Courier" világhírű német gyártmány, látható irású, nagyon szép betüs, újonnan átépitett strapagép. Nagy adásvételi iroda, Csapó ucca 56. szám. 895

Eladó
ócska tégla, cserép, fa és deszka. Lorántffy 32. sz. 824

Jókarban levő
fürdőkályha és fürdőkád, négy lóerős villanymotor, kapcsolókkal és szíjjal. Nagy teljesitményü szivó-nyomó kútszivattyú, motorhajtásra Kétezer literes víztartályok, s sinvasak, jutányosan eladók Széchenyi ucca 8. szám.
F. VII-7-ig

Gumivulkanizáló
berendezés eladó, Orbánnál Piac ucca 9 sz. 1 h vv.

Eladó házhely

Építtetők!
Ispotály uccában háztelek részletfizetésre eladó. Értekezni Salétrom u. 34. Trafik. 547

Villatelkek
Poroszlay úton 4000 — P-ért eladók. Guha, — Szentanna u. 10. x-10

Villatelek
olcsón eladó, a központon, egyetem közelében. Értekezhetni lehet délelőtt, Széchenyi ucca 20. szám, délután Kardos ucca 3. sz. a

Eladó föld

Eladó
vagyonmegosztás miatt 15 kat. hold ondódi és 20 hold halápi tanyásbirtok. Értekezni lehet dr. Horváth ügyvéd, — Verbőczy u. 6. sz. 819

Eladó ház

Családiház,
Péterfiából beágazó uccában, fürdőszobával, nagy udvarral, eladó, Eötvös ucca 25. szám. 853

Ház,
Ajtó ucca 18. számu eladó, jól beépitett. — Patakv. 901

Csoda!
A Kondor ucca 8. sz. ház, ma háromezer pengőért, kedvező fizetési feltételek mellett megkapható. Az átvételkor lefizetendő ezer pengő, a hátralék hat százalék kamat mellett 50 pengős havi részletekben fizetendő. — Üresen áll. Tulajdonosa Pesten lakik. Azonnal beköltözhető. A kulcsok az irodában vannak. Massziv téglaépület, cseréppel fedve Stukatúros, padlós szoba, konyha, spájz, mellékhelyiségek. Szép gyümölcsös Alku nincs Bővebb felvilágositás nyerhető a Nagy irodában, Csapó ucca 56. sz

Eladó állatok

Méhesládok eladók
tizenegy méhesalád eladó, erős kaptárokban s teljes méhészeti felszereléssel. Cím a kiadóban. 604

Felelős szerkesztő: PÁLFFY JÓZSEF. — A TISZANTULI KÖNYV- ÉS LAPKIADÓ R.-T. kiadása és rotációs nyomása.